

Vysoká škola ekonomická v Praze

Fakulta financí a účetnictví

Katedra veřejných financí

Studijní obor: Finance

Veřejná podpora kinematografie v České republice

Autor bakalářské práce: Veronika Tlamsová

Vedoucí bakalářské práce: doc. Ing. Barbora Slintáková, Ph.D.

Rok obhajoby: 2019

Č e s t n é p r o h l á š e n í :

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci na téma „*Veřejná podpora kinematografie v České republice*“ vypracovala samostatně a veškerou použitou literaturu a další prameny jsem řádně označila a uvedla v přiloženém seznamu.

V Praze dne 20. května 2019

Veronika Tlamsová

Ráda bych poděkovala vedoucí mé bakalářské práce paní doc. Ing. Barboře Slintákové, Ph.D. za její odbornou pomoc, cenné rady a připomínky.

Název bakalářské práce:

Veřejná podpora kinematografie v České republice

Abstrakt:

Práce je zaměřena na veřejné instituce, které v České republice podporují kinematografii. Značná část práce je věnována Státnímu fondu kinematografie, jeho fungování a jaký vliv měl jeho vznik na oblast podpory a financování české kinematografie. Mezi další instituce, které budou v rámci této práce představeny patří Odbor médií a audiovizí ministerstva kultury, Národní filmový archiv nebo programy EU – MEDIA a Eurimages.

Stěžejní část práce je věnována Zákonu o audiovizí, který prošel významnou novelizací v roce 2016. Cílem této práce je zjistit, jaký měla zmíněná novelizace vliv na vyplácení dotací pro podporu kinematografie.

Klíčová slova:

kinematografie, Státní fond kinematografie, podpora, dotace, zákon o audiovizí

Title of the Bachelor's Thesis:

Support of Cinematography by the Public Sector in the Czech Republic

Abstract:

The main focus of the thesis are public institutions that support cinematography in the Czech Republic. It is mainly focused on the National Cinematography Fund, its functioning and its influence on the support and financing of Czech cinematography. Among other institutions that will be presented in this work are The Media and Audio-visual Department of Ministry of Culture, the National Film Archive or the EU programmes- MEDIA and Eurimages.

The main part of the thesis is devoted to the Audio-visual Act, which underwent a major amendment in 2016. The aim of this thesis is to find out how the mentioned amendment impacted subsidies, which meant for support of cinematography.

Key words:

cinematography, National Cinematography Fund, support, subsidy, Audio-visual Act

Obsah

ÚVOD	7
1. KINEMATOGRAFIE V ČESKÉ REPUBLICE	8
2. HISTORIE PODPORY KINEMATOGRAFIE STÁTEM V ČR	11
2.1. OBDOBÍ PŘED ROKEM 1945	11
2.2. ČESKOSLOVENSKÝ STÁTNÍ FILM – KINEMATOGRAFIE PO ROCE 1945	12
2.3. OBDOBÍ 1989–1993	12
3. FORMY PODPORY KINEMATOGRAFIE V ČR.....	14
3.1. NÁRODNÍ FILMOVÝ ARCHIV.....	14
3.2. ODBOR MÉDIÍ A AUDIOVIZE	14
3.2.1. PRŮBĚH DOTAČNÍHO ŘÍZENÍ.....	15
3.3. ČESKÁ TELEVIZE	15
4. MOŽNOSTI PODPORY Z EVROPSKÉ UNIE	17
4.1. FOND EURIMAGES	17
4.2. PROGRAM MEDIA.....	17
4.2.1. OKRUHY PODPORY.....	18
5. STÁTNÍ FOND KINEMATOGRAFIE	20
5.1. ČINNOST FONDU	20
5.2. ÚKOLY FONDU	24
5.3. PODÁNÍ ŽÁDOSTI	25
5.4. ROZHODNUTÍ O UDĚLENÍ PODPORY	25
5.5. PODMÍNKA PRO VYPLACENÍ PODPORY	26
5.6. ORGÁNY FONDU	26
5.6.1. RADA	26
5.6.2. VÝBOR.....	27
5.6.3. ŘEDITEL A KANCELÁŘ FONDU.....	27
5.6.4. PORADNÍ ORGÁNY FONDU	27
5.7. DLUHODOBÁ KONCEPCE PODPORY 2017-2022.....	28
5.8. KRÁTKODOBÁ KONCEPCE PODPORY 2018.....	28
5.9. KRÁTKODOBÁ KONCEPCE 2019 A ZMĚNY OPROTI ROKU 2018	29
5.10. CZECH FILM CENTER	30
6. LEGISLATIVNÍ ŘEŠENÍ PODPORY KINEMATOGRAFIE A JEJÍ DOPAD NA VÝŠI DOTACÍ	32
6.1. ZÁKON O AUDIOVIZI	32
6.2. VYPLÁCENÍ DOTACE DO ROKU 2016.....	33
6.3. NOVELA ZÁKONA V ROCE 2016.....	35
6.3.1. ZMĚNY VE VYPLÁCENÍ DOTACÍ	35
6.4. POROVNÁNÍ VYPLÁCENÍ DOTACÍ PŘED A PO ROCE 2016	35
ZÁVĚR.....	41
SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY A PRAMENŮ	43

Úvod

Kinematografie se stala nezpochybnitelnou a výraznou součástí naší kultury. Přestože v porovnání s dalšími kulturními oblastmi je historie tohoto odvětví mladá, její počátky nalezneme u nás na počátku 20. století, stala se důležitou součástí naší společnosti, kultury a dějin.

Kinematografie je důležitá pro naši kulturní identitu, nejen jako uchovatel národních a sociálních hodnot, ale také jako uchovatel historických informací o současném stavu společnosti.

Je přijatelným zprostředkovatelem, který umožňuje novým generacím poznávat naši historii i současnost, zaznamenává důležité společenské milníky a svou úlohu hraje i v oblasti vzdělávání, neboť prostřednictvím filmu se lze učit a vzdělávat v mnoha oborech.

Právě z těchto důvodů je žádoucí, aby se stát zaměřil na systematickou podporu kinematografie, tak jak je zvykem zejména v evropských zemích.

Cílem mé bakalářské práce je náhled na tuto problematiku. V jednotlivých kapitolách se budu zabývat historií a vývojem podpory kinematografie, popíši formy podpory v České republice i možnosti, které lze využít v rámci Evropské unie. Pozornost budu věnovat také na legislativě a její vliv na vyplácení dotací.

V první části své práce popíši vývoj podpory kinematografie nejprve v Československu, poté v České republice.

V dalších kapitolách představím instituce, které mají vliv na českou kinematografii, jak díky finanční podpoře, tak například i díky uchování audiovizuálních děl. Mezi tyto instituce se řadí Národní filmový archiv, Odbor médií a audiovize, Státní fond kinematografie a evropské programy Eurimages a Program MEDIA.

Ve své práci se zaměřím především na Státní fond kinematografie, jeho fungování a jaký vliv měl jeho vznik v oblasti podpory a financování české kinematografie.

Dále se pak budu podrobněji věnovat legislativě, tedy Zákonu o audiovizi, jehož ukotvení v našem právním řádu v roce 2013 nám přineslo kromě vzniku výše zmíněné instituce i významné změny v podpoře kinematografie. Dále budu zkoumat, zda měla novelizace tohoto zákona v roce 2016 vliv na výši dotací, potažmo počet podpořených žádostí. Tato práce je především o podpoře kinematografie jako celku. Tato práce se nebude přímo věnovat filmovým pobídkám, které sice jsou součástí kinematografie, ale řeší se odděleně od podpory kinematografie.

1. Kinematografie v České republice

Kinematografii lze vnímat jako spojení umění a byznysu. Na jedné straně se jedná o umělecké dílo, které do jisté míry vypovídá o současném stavu naší společnosti a má vliv na kulturu (Andrýsek, 2012). Na straně druhé je však kinematografie druhem výdělečného průmyslu, i když ne úplně standardním. Náklady, které při produkci vznikají, zde existují bez ohledu na tržby a nelze je předem stanovit v plné výši. Právě ona náročnost na výrobu, distribuci a archivaci je jedním z důvodů, proč je třeba, aby byl v České republice film podporován státem (Mošna, 2010).

Proč se ale státu vyplatí film podporovat? Za hlavní důvod můžeme považovat, že se, v případě kinematografie, jedná o formu kulturního dědictví a bohatství daného státu (Polický, 2009). Dalším důvodem pak je, že se v oblasti kinematografie nachází značné množství externalit, zejména externality pozitivní. Podle Hamerníkové (1996) lze kulturu samu o sobě považovat za pozitivní externalitu, protože má vliv nejen na jedince, ale také na celou společnost.

Dále pak podpora kinematografie nepřímo přispívá i k tvorbě domácího produktu. Další pozitivní externalitou může být zvýšení cestovního ruchu, například během filmových festivalů v Karlových Varech nebo při Febiofestu v Praze (Jirásek, 2013).

Kinematografii lze dělit na komerční a nekomerční. U komerční kinematografie se klade důraz na ekonomickou stránku audiovizuálního díla. Hlavním cílem při natáčení snímku je především, aby byl rentabilní, tedy schopný alespoň pokrýt výrobní náklady na jeho vznik. Tento cíl značně ovlivňuje rozhodování během celého procesu tvorby, výroby, distribuce a propagace snímku před uvedením do kin (Michálek, 2011).

Opakem je nekomerční kinematografie, kde je důležitější umělecký faktor, tedy zachování kulturních hodnot daného státu nebo společnosti (Michálek, 2011).

Tabulka 1.1: Vývoj filmového trhu České republiky mezi lety 2013-2018

rok	představení	počet diváků	čisté tržby (CZK)	průměrné vstupné (CZK)
2013	413 251	11 057 559	1 424 245 647 Kč	128,80 Kč
2014	438 405	11 558 586	1 462 670 233 Kč	126,54 Kč
2015	457 327	12 958 099	1 669 176 581 Kč	128,81 Kč
2016	471 202	15 621 923	2 011 044 198 Kč	128,73 Kč
2017	493 900	15 233 432	2 004 245 131 Kč	131,57 Kč
2018	544 243	16 344 483	2 268 942 623 Kč	138,82 Kč

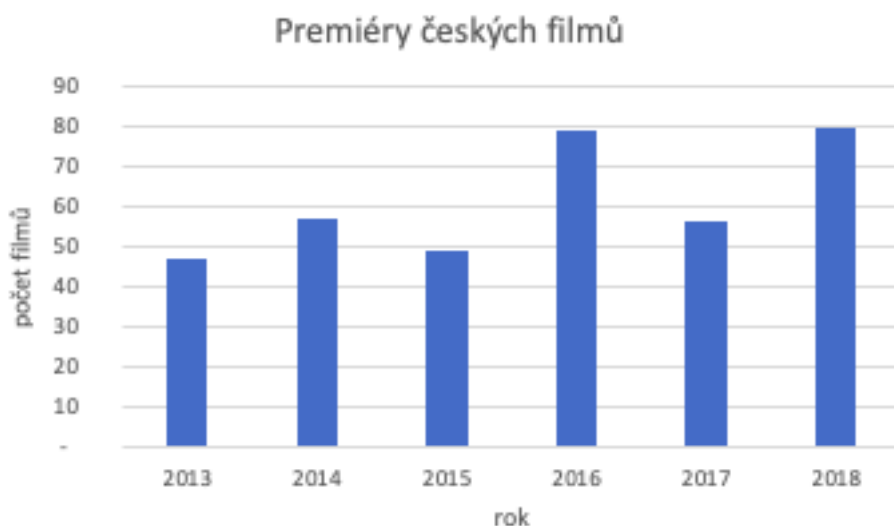
Zdroj: Unie filmových distributor, vlastní zpracování, dostupné z: <http://www.ufd.cz/prehledy-statistiky>

Tabulka 1.1 zachycuje přehled vývoje filmového trhu v České republice v letech 2013 až 2018 z hlediska počtu představení, diváků, kteří filmy navštívili a utržených peněz. Přestože z dat v tabulce to není příliš patrné, jelikož u počtu diváků a čistých tržeb vidíme zvyšující se tendenci, v současné době se film (nejen český, ale i světový) potýká s klesající návštěvností diváků v kinech. To zjistíme z poměru počtu diváků a počtu představení, kdy např. v roce 2016 navštívilo jedno představení 33 diváků, oproti tomu v roce 2018 už jen diváků 30. Tím se logicky snižují i tržby filmu.

Dalším problémem je velké množství ilegální distribuce filmů a jejich následné stahování, z čehož neplynou pro výrobce daného díla žádné příjmy. Přesto v porovnání s ostatními evropskými státy je zde vidět vytrvalý zájem domácích diváků o české filmy, kdy návštěvnost se většinou pohybuje v rozmezí 25-30 %, což není mezi evropskými státy běžné (Koncepte podpory a rozvoje české kinematografie a filmového průmyslu, 2010).

V následujícím grafu je přehled všech českých filmů, které měly premiéru mezi lety 2013-2018. Mezi tyto snímky jsou zahrnuty kromě hraných filmů i dokumenty, animované filmy a restaurované snímky (například v roce 2018 byl do kin znovu uveden film Jana Němce, *Démanty noci*, jehož původní premiéra byla již v roce 1964) (Unie filmových distributorů, 2019).

Graf 1.1: Premiéry českých filmů 2013-2018

Zdroj: Unie filmových distributorů, vlastní zpracování, dostupné z: <http://www.ufd.cz/prehledy-statistiky>

Obecně lze říci, že mezi nejpopulárnější české filmy se podle návštěvnosti řadí komedie. Například minulý rok se v Top 50 uváděných filmů v České republice umístilo 16 českých filmů, z toho polovinu tvořily právě komedie, viz. tabulka 1.2 níže.

Tabulka 1.2.: Přehled českých filmů v Top 50 v roce 2018

Titul	Představení	Diváci	Tržby
Po čem muži touží	10 730	558 988	82 620 472
Tátova volha	7 773	348 082	43 376 471
Čertoviny	7 276	325 121	35 912 206
Čertí brko	5 624	288 216	33 507 812
Zoufalé ženy dělají zoufalé věci	5 748	189 955	25 838 241
Prezident Blaník	3 620	174 333	23 774 663
Úsměvy smutných mužů	4 511	168 119	22 361 031
Špindl	4 830	162 160	21 969 289
Dvě nevěsty a jedna svatba	4 293	119 226	12 431 631
Věčně tvá nevěrná	3 329	113 264	14 820 331
Když draka bolí hlava	2 447	112 189	12 543 742
Chata na prodej	3 756	99 862	12 131 219
Pat a Mat: Zimní radovánky	2 778	94 316	12 028 434
Planeta Česko	2 768	93 156	7 935 476
Toman	2 805	91 728	12 860 563
Jan Palach	2 731	89 022	9 357 774

Zdroj: Unie filmových distributorů, vlastní zpracování, dostupné z: <http://www.ufd.cz/top-20-filmu/top-20-cr>

I přes vysoký počet vyprodukovaných filmů se český film obtížně prosazuje v zahraničí, což je samozřejmě způsobeno i jazykovou bariérou. Pro ilustraci, posledním českým filmem nominovaným na Oscara byly Želary Ondřeje Trojana z roku 2003 (Unie filmových distributorů, 2019).

Také pokud bychom se podívali na dvacet nejúspěšnějších evropských filmů za posledních deset let, tak zjistíme, že v těchto dvaceti filmech je osm studiových filmů natočených ve Velké Británii. K těmto osmi patří i nejúspěšnější film Fantastická zvířata a kde je najít a Dítě Bridget Jonesové. Do těchto dvaceti filmů ovšem nebyly započítané filmy o Harry Potterovi a filmy s Jamesem Bondem vzhledem k převažující americké distribuci (Danielis, 2017).

V těchto Top 20 však nenajdeme žádný český film, i když jsou zde čtyři filmy s výraznou českou spoluúčastí, jedná se o Goyovy přízraky, Edith Piaf, Anthropoid a Once. Nutno dodat, že poslední ze jmenovaných filmů získal Oscara za nejlepší píseň pro českou zpěvačku Markétu Irglovou a Glena Hansarda (Danielis, 2017).

2. Historie podpory kinematografie státem v ČR

2.1. Období před rokem 1945

Začátek podpory kinematografie sahá podle Kallisty již do roku 1912, tedy ještě za Rakousko-Uherska, kdy byla udělena první licence na provoz kinematografu, díky celorakouskému právnímu předpisu o filmu. Cenzuru filmů prováděly zemské úřady, které se v té době nacházely v Praze, Brně a Opavě.

Po vzniku Československa převzalo cenzuru ministerstvo vnitra, které ji vykonávalo až do 31. 8. 1939. Za první republiky kromě ministerstva vnitra kontrolovalo kinematografii i ministerstvo průmyslu, obchodu a živností (Kalista, nedatováno).

V roce 1932 byla stanovena kvóta pro dovoz filmů, takzvaný kontingenční systém, v poměru 7:1. Cílem tohoto systému bylo zvýšit tvorbu domácích filmů, proto se následně ztížily podmínky na 6:1 a později na 5:1 (Kalista, nedatováno).

O dva roky později byl zaveden tzv. registrační systém, který předchozí systém zrušil a zavedl registrační poplatek 20 tisíc Kč, které šly do Fondu pro podporu domácí tvorby. Po předložení a posouzení scénáře mohli tak tvůrci, pokud tvůrci získali podporu Filmového poradního sboru, získat až o 50 % více peněz (maximální částka ve výjimečných případech dosahovala až Kč 210 tisíc).

V roce 1937 byla zavedena přímá státní podpora pro filmové zpravodajství, film tehdy spadal pod ministerstvo průmyslu, obchodu a živností (Kalista nedatováno).

Během protektorátu byl český film plně pod kontrolou Němců a záštitou ministerstva lidové osvěty. Za války ovšem došlo k rozsáhlým investicím do ateliérů, laboratoří a technického zázemí filmového průmyslu, kdy například na Barrandově byly vystavěny nové filmové haly. Zároveň byla v r. 1941 zřízena komora Českomoravské filmové ústředí, které převzalo veškeré povinnosti ministerstev, co se kinematografie týkalo. Členství v této komoře bylo povinné pro všechny, kdo pracovali ve filmové oblasti (Kalista, nedatováno).

Po válce bylo vše, co patřilo Němcům za protektorátu, znárodněno díky Dekretu prezidenta republiky č. 50 ze dne 11. srpna 1945 o opatřeních v oblasti filmu. Tento krok znamenal konec soukromého podnikání, centralizace výroby a distribuce. Vše přešlo pod Československou filmovou společnost, která tímto převzala veškerou zodpovědnost za filmovou výrobu, distribuci, vývoz a dovoz filmů, výstavbu filmových studií a výstavbu kin na venkově. V roce 1948 se Československá filmová společnost přejmenovala na Československý státní film. Nutno podotknout, že až do roku 1988 byla kinematografie plně finančně soběstačná právě kvůli centralizaci (Kalista, nedatováno).

2.2. Československý státní film – kinematografie po roce 1945

V roce 1948 vznikla instituce Československý státní film, která až do roku 1956 měla na starosti veškerou produkci, výrobu a distribuci, dovoz i vývoz v oblasti filmu.

V období totality probíhala tvrdá cenzura, zejména v první polovině 50. a 70. letech a film se stal nástrojem propagandy komunistické ideologie (Kalista, nedatováno).

V druhé polovině 50. let vznikly nové instituce pro jednotlivé oblasti kinematografie – Filmové studio Barrandov, Krátký film, Ústřední půjčovna filmů, Československý film export a Filmové laboratoře. Toto byl první krok pro jistou decentralizaci kinematografie (Kalista, nedatováno).

V roce 1955 došlo také k decentralizaci dramaturgie díky vzniku jednotlivých tvůrčích skupin vedených dramaturgem a produkčním. V této době spadal československý film kompletně pod ministerstvo školství a kultury (Kalista, nedatováno).

V 60. letech došlo k uvolnění režimu a vzniku Československého filmu, instituce, která byla do značné míry nezávislá na státu. V této době také vzrostl vliv tvůrčích skupin na dramaturgii (Jirásek, 2013).

V 70. letech ovšem tyto skupiny zanikly a opět došlo k centralizaci dramaturgie. V těchto letech Československý film spadal přímo pod místopředsedu vlády spolu s dalšími institucemi: Československá televize, ČTK a Československý rozhlas (Danielis, 2017).

V 80. letech se zvýšil generační tlak na výměnu lidí na vedoucích a tvůrčích pozicích, avšak k výrazným změnám došlo až po roce 1989 (Kalista, nedatováno).

2.3. Období 1989–1993

V 90. letech zanikla instituce Československý státní film, a tedy i monopol, který tato instituce v oblasti filmové produkce měla. Dohled nad kinematografií převzalo ministerstvo kultury, které ale s vedením nemělo žádné zkušenosti. Zákonem č. 241/1992 byl proto zřízen finanční fond pod správou ministerstva kultury. V zákoně je vymezeno 13 finančních zdrojů, z kterých do Fondu plynuly finanční prostředky. Z těchto zdrojů byly reálné pouze dva: příjmy z filmových děl a příplatek k ceně vstupného ve výši 1 Kč. Prostředky fondu byly poskytovány především na tvorbu, výrobu, distribuci, technický vývoj a inovaci českého kinematografického díla (Kalista, nedatováno).

Dále zákon řeší splnění podmínek pro žádost k čerpání finančních prostředků. Žadatelem o poskytnutí finančních prostředků může být fyzická nebo právnická osoba se sídlem v České republice nebo fyzická osoba s trvalým pobytem na území České republiky, případně s majetkovou účastí zahraniční osoby, která je menší než 50 % (Kalista, nedatováno).

V roce 1992 přesto produkce hraných filmů klesla na 9 snímků kvůli snižující se návštěvnosti kin způsobené především nastalými celospolečenskými změnami. Počet natočených filmů se v následujících letech zvýšil díky natáčení v koprodukcí s Českou televizí, což ale přineslo jistá dramaturgická omezení a nevýhodné producentské podmínky (Fiala, 2005).

O rok později vešel v platnost zákon č. 273/1993 o podmínkách výroby, šíření a archivování audiovizuálních děl. Hlavním účelem bylo zrušit některé paragrafy dekretu č. 50/1945, čímž byla umožněna privatizace majetku Čs. státního filmu. V tomto zákoně je dále definováno audiovizuální dílo, povinnost označování audiovizuálních děl nebo například určení přístupnosti filmu. Dále byl díky tomuto zákonu zřízen Národní filmový archiv. Nad všemi nově vzniklými institucemi má trvale dohled ministerstvo kultury (Danielis, 2017).

3. Formy podpory kinematografie v ČR

3.1. Národní filmový archiv

Národní filmový archiv je příspěvková organizace ministerstva kultury, které se zaměřuje na archivaci audiovizuálních archiválií. Jeho činnost je upravena stejným zákonem jako činnost Fondu pro podporu kinematografie, a to zákonem č. 496/2012 Sb., o audiovizuálních dílech a podpoře kinematografie a o změně některých zákonů (zákon o audiovizi) a současně zákonem č. 499/2004 Sb., o archivnictví a spisové službě a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (Marečková, 2011).

Byl založen v roce 1943 a patří tedy k nejstarším a největším filmovým archivům na světě. Jeho hlavním úkolem je zpřístupňování audiovizuálního kulturního dědictví veřejnosti. To provádí skrze restaurování audiovizuálních archiválií. Tento projekt běží od roku 2011 a zatím se podařilo digitalizovat například Markétu Lazarovou (1967), Ostře sledované vlaky (1966) či Démanty noci z roku 1964 (Vidimová, 2016).

Dále se Národní filmový archiv zabývá publikační a vědeckou činností (Národní filmový archiv, 2019).

V současnosti je v archivech přibližně 150 milionů metrů filmu, přes 500 tisíc fotografií 30 tisíc plakátů a 100 tisíc propagačních materiálů.

V současné době archiv pracuje na 2 větších projektech – Filmové osmičky a Filmový přehled 21. století (Národní filmový archiv, 2019).

3.2. Odbor médií a audiovize

Odbor médií a audiovize (dále OMA) je součástí ministerstva kultury, je nadřízený Státnímu fondu na podporu kinematografie a zároveň je vedle něj hlavním zdrojem podpory české kinematografie a audiovize (Pavlíková, 2017).

Ve většině případů se dotace Fondu a OMA doplňují, ve výjimečných případech OMA uděluje podporu samostatně. Výše dotace pak záleží na možnostech aktuálního rozpočtu. Komise raději uděluje nižší dotaci většímu počtu projektů než naopak (Činnost odboru médií a audiovize, 2019).

Podpora je udělována těchto oblastech (Činnost odboru médií a audiovize, 2019):

1. Filmové festivaly a přehlídky – musí být určeny široké divácké veřejnosti, přispívat kulturnímu dění v ČR a mít nějaký přínos pro českou kinematografii,
2. Popularizace mediální tvorby a profesionalizace médií – podpora se neuděluje rozhlasovým a televizním stanicím, webovým portálům a aplikacím,
3. Profesní vzdělávání v kinematografii a audiovizi,
4. Odborné konference a semináře v kinematografii a audiovizi,

5. Odborné publikace – zde se podpora dělí mezi periodiky, neperiodické publikace a informace z oblasti kinematografie a médií on-line,
6. Filmová, audiovizuální a mediální výchova k mediální gramotnosti, filmová výchova, propagace kinematografie a audiovize,
7. Propagace kinematografie a audiovize,
8. Diverzifikace programu kin a práce s publikem.

3.2.1. Průběh dotačního řízení

Dotační řízení je vedeno ve dvou kolech a je upraveno vnitřním předpisem Ministerstva kultury. V prvním kole je volen předseda Komise a zjišťuje se, zda někdo ze členů komise není v konfliktu zájmů. Dále jsou vyřazovány projekty, které nesplnily požadavky ohledně formální stránky žádosti. Vyhovující projekty jsou rozděleny do subkomisí podle oblasti, ve které je podána žádost o dotaci. Dále je všem projektům přidělen počet kreditů, podle nichž je rozhodováno o podpoře. Základními kritérii je význam projektu a jeho realizace a také je zohledněna ekonomická stránka celého projektu.

V roce 2018 se o podporu přihlásilo 129 projektů, z nich získalo podporu 77. Největší dotaci ve výši 600 000 Kč obdržely dokumentární inkubátory Workshop a Do střihu! a ANOMALIA – Profesní vzdělávání v animaci v sekci Profesní vzdělávání v kinematografii a audiovizi (Činnost odboru médií a audiovize, 2019).

Pro dotaci v roce 2019 se přihlásilo 155 projektů, kdy podporu získalo 117 projektů. Nejvyšší dotaci získal 54. ročník Mezinárodního filmového festivalu Karlovy Vary, a to částku 30 000 000 Kč. Pro srovnání, v předchozích letech nezískal festival od Odboru Médii a audiovize žádnou dotaci (Činnost odboru médií a audiovize, 2019).

3.3. Česká televize

Česká televize (ČT) byla založena 1. ledna 1992 zákonem č. 483/1991 Sb., o České televizi v platném znění a Statutem České televize, kde je definována jako televizní služba pro veřejnost České republiky. ČT začala vysílat na dvou stanicích ke kterým se v roce 2005 připojil program ČT24 zaměřený na zpravodajství, v roce 2006 program ČT4 zaměřený na sport a posledním novým programem bylo ČT :D pro děti v roce 2013 (Výroční zpráva o činnosti České Televize v roce 2018, 2019).

Statutárním orgánem České televize je generální ředitel, kterého jmenuje Rada ČT na dobu šesti let. V současné době je od roku 2011 ředitelem Petr Dvořák.

Rada ČT je kontrolním orgánem s patnácti členy, kteří jsou voleni na dobu šesti let Poslaneckou sněmovnou parlamentu ČR s tím, že každé dva roky se třetina obměňuje. Momentálně jsou členové

radý: Ing. Jan Bednář (předseda), Mgr. Jaroslav Dědič, René Kühn, Tomáš Samek, Ph.D., Luboš Beniak, PhDr. Martin Doktor, Vratislav Dostál, Dc. Mgr. Michael Hauser, Ph.D., Mgr. Vladimír Karmazín, Doc. ThDr. PhDr. MUDr. Jaroslav Maxmilián Kašparů Ph.D. Dr.h.c., m. prof., Jiří Kratochvíl, Mgr. Ivana Levá, PaedDr. Zdeněk Šarapetka, Ph.D., PhDr. Ing. Daniel Váňa, Ph.D. a Mgr. Vlastimil Venclík (Výroční zpráva o činnosti České Televize v roce 2018, 2019).

Hlavním zdrojem příjmů ČT jsou měsíční televizní poplatky ve výši 135 Kč za poplatníka a příjmy z vlastní podnikatelské činnosti (Marečková, 2011).

Podpoře kinematografie se konkrétně věnuje Filmové centrum České televize, které slouží jako platforma pro posuzování a zpracování filmových koprodukcí, v kterých se ČT účastní.

V roce 2006 byly nastaveny nové podmínky, na základě, kterých se vybírají filmové projekty. Při výběru se posuzují následující hlediska: programové, výrobní, obchodní a ekonomické (Výroční zpráva o činnosti České Televize v roce 2018, 2019).

V roce 2018 se Česká televize snažila podpořit nové tvůrce jako například Adama Sedláka s filmem Domestik, Janu Ander s filmem V Mosulu nebo například Adama Martince s filmem Cukr a sůl.

Dále se Česká televize podílela na filmech s vysokou návštěvností – Tátova volha, Prezident Blaník, Chata na prodej, Toman nebo například filmový dokument Planeta Česko.

V roce 2018 Česká televize do kinematografie investovala do distribučních filmů 150 869 588 Kč, což bylo o 44 793 459 Kč více, než v roce 2017.

Pro příští období již ČT uvolnila 257 517 821 Kč. Podpora se prozatím týká 73 snímků, které by měly být uvedeny do kin v letech 2019-2021 (Výroční zpráva o činnosti České Televize v roce 2018, 2019).

4. Možnosti podpory z Evropské Unie

4.1. Fond Eurimages

Tento fond spadá pod Radu Evropy a byl založen v roce 1989. V současnosti je jeho sídlem Štrasburk a jeho součástí je 38 států, to znamená, že členy tohoto fondu nemusí být pouze státy Evropské unie. Přidruženým členským státem je například Kanada. Ročním rozpočtem fondu je zhruba 25 milionů EUR. Financován je z příspěvků členských států, což je zhruba 800 000 EUR (Eurimages, 2019).

Nejvyšším orgánem fondu je Řídící výbor, který se schází čtyřikrát ročně a je složen ze zástupců členských států. Z toho vyplývá, že každoročně se vyhlašují 4 výzvy (Eurimages, 2019).

Podpora je poskytována ve třech okruzích: filmová koprodukce, filmová distribuce a podpora kin. Na koprodukci jsou poskytovány neúročené půjčky, na ostatní okruhy jsou udělovány nevratné dotace. Z toho vyplývá, že tyto půjčky se musejí splatit bez ohledu na to, zda byl projekt komerčně úspěšný, či nikoli. Právě z tohoto důvodu producenti často využívají jiné možnosti podpory (Hrdina, 2015).

U koprodukce mohou o podporu požádat tvůrci hraných, animovaných nebo dokumentárních filmů, jejichž stopáž je nad 70 minut (Hrdina, 2015).

V roce 2018 v rámci koprodukce udělil podporu 9 filmům, z toho 3 filmy jsou české – Myši patří do nebe (režie Jan Bubeníček, Denisa Grimmová), Národní třída (režie Štěpán Alrichter) a Staříci (režie Martin Dušek, Ondřej Provasník). Těmto filmům bylo přiděleno 370 000 EUR, 94 845 EUR a 190 000 EUR (Council of Europe, 2019).

4.2. Program MEDIA

Program MEDIA (Mesures pour Encourager de Développement de L'Industrie Audiovisuelle) vznikl o dva roky později než předchozí fond Eurimages, a to roku 1991. Jeho hlavním cílem je podporovat konkurenceschopnost a oběh evropských děl na mezinárodním trhu (Čulíková, 2013).

V současné době spadá pod program Kreativní Evropa, který je plánován na období 2014 až 2020. Kromě dílčího programu MEDIA je součástí Kreativní Evropy ještě dílčí program Kultura. Celkový rozpočet pro Kreativní Evropu je 1,462 mld. EUR, přičemž na MEDIA připadá zhruba 56 %.

Do programu se kromě 28 členských států mohou zapojit i státy Evropského hospodářského prostoru (Island, Norsko), Albánie, Bosna a Hercegovina, Černá hora, Makedonie, Srbsko a částečně i Gruzie, Moldavsko, Ukrajina a Tunisko (Program Kreativní Evropa – MEDIA: Průvodce programem, Výsledky 2017, 2018).

Česká Republika se do programu zapojila v polovině roku 2002 po podepsání tzv. Memoranda o porozumění (Čulíková, 2013).

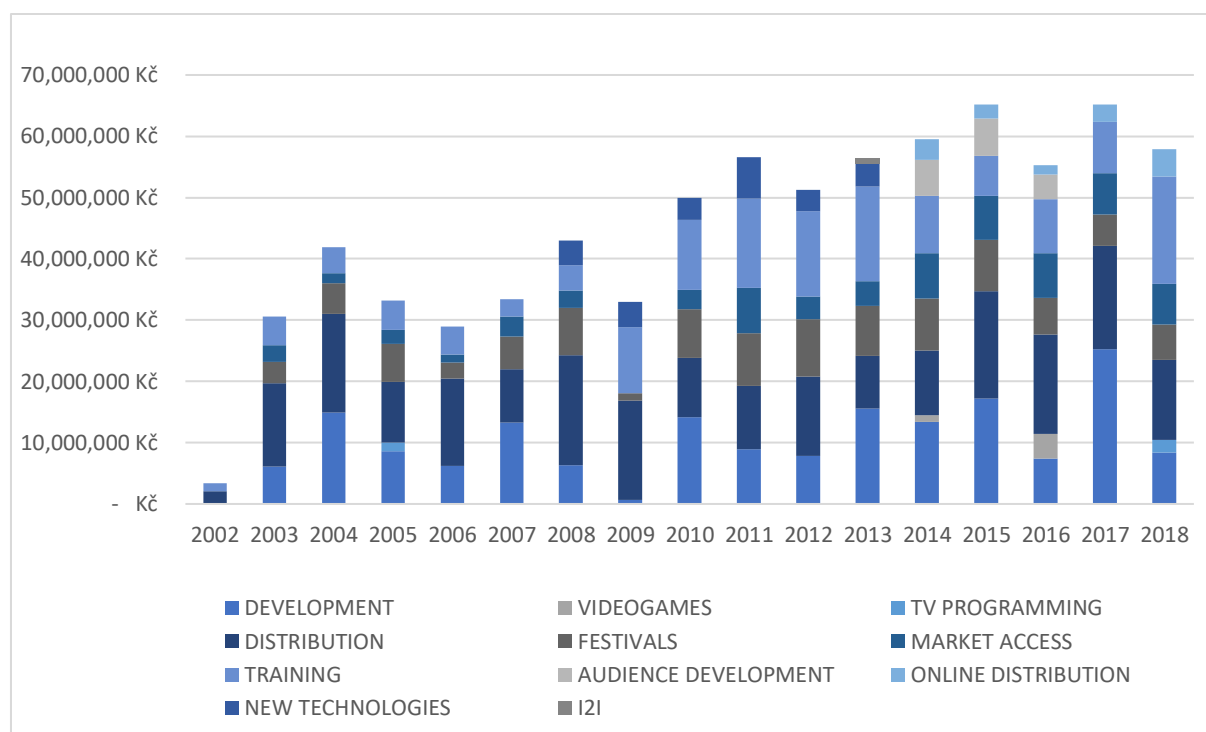
Národním zastoupením programu je v současné době Kancelář Kreativní Evropa, s tím, že dílčí program MEDIA sídlí v Národním filmovém archivu (Hrdina, 2015).

4.2.1. Okruhy podpory

Hlavní okruhy podpory jsou (Hrdina, 2015):

- vývoj – zde se klade důraz zejména na vývoj hraných, dokumentárních a animovaných filmů pro kina, digitální platformy a televizní vysílání a vývoj videoher,
- TV programy – hlavně podpora koprodukce a vysílání televizních programů na mezinárodní úrovni,
- distribuce,
- vzdělávání – podpora vzdělávání filmových profesionálů,
- přístup na trh/filmové festivaly,
- online distribuce,
- filmová výchova,
- kina – podpora kin, které jsou součástí sítě Europa Cinemas,
- koprodukční fondy.

Graf 4.1: Statistika podpory České republiky programem MEDIA v letech 2002-2018

Zdroj: Statistiky (CZ), vlastní zpracování, dostupné z: <https://www.mediadeskcz.eu/statistiky-cz/>

Finanční podporu je možné získat jako paušální částky nebo podle rozpočtu na vývoj. Paušálními částkami je možné získat až 60 000 EUR pro animovaný film, 25 000 EUR pro kreativní dokument, 50 000 EUR pro filmy s výrobním rozpočtem vyšším než 1,5 milionem EUR a 30 000 EUR pro filmy s výrobním rozpočtem nižším než 1,5 milionu EUR.

V roce 2017 bylo podpořeno celkem 24 českých projektů. Nejvíce získal projekt společnosti Negativ – Utrpení Gerty Schnirch, Drtikol, Národní třída, Rulaman, Vodník – a to částku 190 000 EUR (Program Kreativní Evropa – MEDIA: Průvodce programem, Výsledky 2017, 2018).

Tabulka 4.1: Přehled podpory České republiky v roce 2018

Program podpory	CZK	EUR	%
Development	8 374 358	322 500	14,47
TV Programming	2 077 360	80 000	3,59
Distribution – Automatic	9 624 149	370 630	16,63
Distribution – Selective	3 458 804	133 200	5,98
Festivals	5 764 674	222 000	9,96
Market Access	6 651 032	256 134	11,49
Training	17 469 092	672 742	30,19
Online Distribution	4 452 042	171 450	7,69
CELKEM	57 871 511	2 228 656	100

Zdroj: Program Kreativní Evropa – MEDIA: Průvodce programem, Výsledky 2019, dostupné z:

<https://www.mediadeskcz.eu/publication/?categoryId=10>

5. Státní fond kinematografie

Státní fond kinematografie se řadí mezi mimorozpočtové fondy, které se zaměřují na financování z veřejného rozpočtu a spadají pod jednotlivá ministerstva. Dalšími příklady mimorozpočtových fondů jsou Státní fond kultury, Státní fond životního prostředí, Státní zemědělský intervenční fond, Státní fond pro zúrodnění půdy, Státní fond rozvoje bydlení, Státní fond dopravní infrastruktury (Jirásek, 2013).

5.1. Činnost fondu

Díky zákonu č. 496/2012 Sb. o audiovizuálních dílech a podpoře kinematografie a po změně některých zákonů (zákon o audiovizu) vznikl 1. 1. 2013 Státní fond kinematografie. Jak již bylo uvedeno v textu výše, tomuto Fondu předcházel Státní fond pro podporu a rozvoj české kinematografie, který byl zřízen roku 1992. V současné době Státní fond kinematografie podporuje především audiovizuální díla, a to v každém stádiu procesu tvorby – od vzniku scénáře až po promítání v kinech. Dále, dle Výroční zprávy fondu z roku 2017, pomáhá fond provozovatelům kin financovat jejich digitalizaci a modernizaci. Také jeho snaha směřuje k podpoře vzdělávání a činnostem souvisejících s propagací české kinematografie, tj. filmové festivaly a přehlídky (Polický, 2009).

O podpoře projektů rozhoduje Rada, kam jsou členové voleni poslanci a jsou navrhováni profesními organizacemi.

Fond uděluje podporu, podle zákona č. 496/2012 Sb., v následujících 10 okruzích:

1. vývoj českého kinematografického díla,
2. výroba českého kinematografického díla,
3. distribuce kinematografického díla,
4. projekt v oblasti technického rozvoje a modernizace kinematografie,
5. propagace českého kinematografického díla,
6. publikační činnost v oblasti kinematografie a činnost v oblasti filmové vědy,
7. zachování a zpřístupňování národního filmového dědictví,
8. vzdělávání a výchova v oblasti kinematografie,
9. filmový festival a přehlídka v oblasti kinematografie,
10. ochrana práv ke kinematografickým dílům a jejich záznamům.

Celková výše podpory jednoho projektu přitom nesmí přesáhnout částku 500 000 000 Kč a musí splnit procentní podíl na celkovém objemu podpory, viz. tabulka 5.1.

Tabulka 5.1: Maxima pro přidělení podpory

Okruh	Maximální % podíl	Maximální částka
vývoj českého kinematografického díla	15%	50.000.000 Kč
výroba českého kinematografického díla	90%	450.000.000 Kč
distribuce kinematografického díla	10%	50.000.000 Kč
projekt v oblasti technického rozvoje a modernizace kinematografie	20%	100.000.000 Kč
propagace českého kinematografického díla	10%	50.000.000 Kč
publikační činnost v oblasti kinematografie a činnost v oblasti filmové vědy	10%	50.000.000 Kč
zachování a zpřístupňování národního filmového dědictví	20%	100.000.000 Kč
vzdělávání a výchova v oblasti kinematografie	10%	50.000.000 Kč
filmový festival a přehlídka v oblasti kinematografie	10%	50.000.000 Kč
ochrana práv ke kinematografickým dílům a jejich záznamům	10%	50.000.000 Kč

zdroj: *Novela statutu Státního fondu kinematografie, vlastní zpracování, dostupné z:*
[https://fondkinematografie.cz/assets/media/files/Honza/Změna%20Statutu%20Státn%C3%ADho%20fondu%20kinematografie%20ze%20dne%203.%20května%202017.pdf](https://fondkinematografie.cz/assets/media/files/Honza/Zmena%20Statutu%20Státn%C3%ADho%20fondu%20kinematografie%20ze%20dne%203.%20května%202017.pdf)

Hlavními oblastmi příjmů pro Fond jsou podle § 24, odst. 1, Zákona č. 496/2012 Sb., o audiovizuálních dílech a podpoře kinematografie:

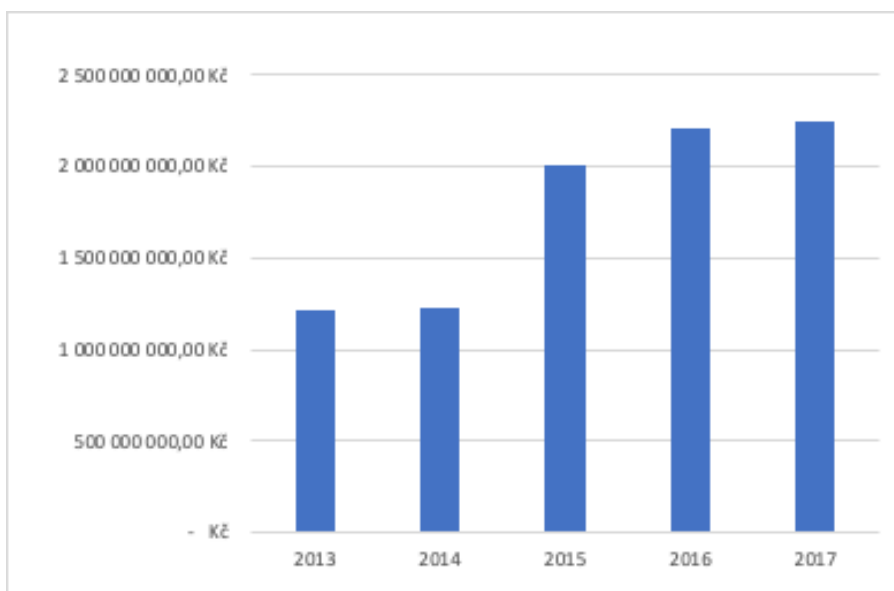
- audiovizuální poplatky,
- správní poplatky podle Zákona o audiovizu,
- příjem ze sjednaných podílů Fondu na zisku z podpořených projektů,
- příjmy z nakládání s majetkem české republiky na podnikání právnických osob ve filmovém průmyslu, s nimiž je příslušný hospodařit Fond,
- úroky z prostředků Fondu uložených v bance,
- příjmy z majetkových účastí České republiky na podnikání právnických osob ve filmovém průmyslu, s nimiž je příslušný hospodařit Fond,
- příjmy z veřejných sbírek pořádaných ve prospěch Fondu a podpory kinematografie,
- příjmy z využití kinematografických děl, pokud byla na Fond převedena,
- příjmy za užití kinematografických děl, u nichž Fond vykonává autorská práva výrobce, která na něj přešla na základě jiného právního předpisu, a u nichž se Fond považuje za výrobce,
- příjmy z cenných papírů nabytých Fondem od jiných osob,
- dary, dědictví a odkazy pro Fond,

- l) odvody za porušení rozpočtové kázně včetně penále,
- m) dotace ze státního rozpočtu,
- n) dotace ze státního rozpočtu účelově určená na filmové pobídky,
- o) každoročně poskytovaná dotace ze státního rozpočtu účelově určená na poskytování podpory kinematografie, jejíž výši a způsob výpočtu upravuje § 24a, a
- p) další zdroje stanovené jinými právními předpisy.

Zůstatek z finančních zdrojů se převádí do následujícího kalendářního roku, ale lze ho použít pouze na účel, na který byla původní dotace ze státního rozpočtu poskytnuta. To znamená, že pokud se v daném roce například nevyčerpala účelová dotace na filmové pobídky, lze ji v následujícím roce použít opět pouze na filmové pobídky (Zákon 496/2012 Sb., § 24, odst. 2).

Výše příjmů je uvedena v grafu 5.2, z něj je patrné, že příjmy do Fondu mají rostoucí tendenci.

Graf 5.2: Přehled příjmů Státního fondu kinematografie 2013-2017

Zdroj: Výroční zpráva Státní fond kinematografie 2013-2017, vlastní zpracování, dostupné z:

<https://fondkinematografie.cz/o-fondu/vyrocní-zprava.html>

Audiovizuální poplatky

V současné době se tato část příjmů skládá z poplatků z kinematografického představení, poplatku z poskytování audiovizuálních mediálních služeb na vyžádání, převzatého televizního vysílání a poplatku z vysílání reklam (Hrdina, 2015).

V případě poplatku z kinematografického představení je sazba 1 % z ceny vstupného, kterou Fondu odvádí jednotliví pořadatelé kinematografických představení. Poplatkovým obdobím je kalendářní čtvrtletí a plátce poplatků je povinen vést si řádnou evidenci představení a tržeb (Zákon 496/2012 Sb., § 26,).

Za poskytování audiovizuálních služeb je nutno zaplatit 0,5 % z ceny, kterou koncový uživatel zaplatí za tyto služby. Poplatkovým obdobím je v tomto případě kalendářní rok (Zákon 496/2012 Sb., § 27).

Za převzaté televizní vysílání musí provozovatel zaplatit 1 % z ceny za jeho poskytnutí. Poplatkovým obdobím je kalendářní rok. (Hrdina, 2015).

Poplatníkem poplatku z vysílání reklamy je provozovatel jiného vysílání, než je místní nebo regionální televizní vysílání, které je nechráněné podmíněným přístupem, který toto vysílání provozuje na základě licence k vysílání šířenému prostřednictvím vysílačů a šíří program, do něhož jsou zařazována rovněž kinematografická díla. Sazba jsou 2 % a poplatkovým obdobím je kalendářní rok (Zákon 496/2012 Sb., § 28a).

Správní poplatky

Správní poplatek je povinen uhradit každý, kdo podává žádost o podporu, o filmovou pobídku, či o změny rozhodnutí. Příjmy z těchto poplatků slouží na zaplacení nákladů spojených s posuzováním žádostí a odměny pro Radu, experty a Komise pro filmové pobídky (Výroční zpráva Státního fondu kinematografie 2017, 2018).

Státní dotace

Fond získává ze státního rozpočtu účelovou dotaci na filmové pobídky, tudíž ji Fond nemůže využít na jiné výdaje. Dotace je určena na podporu kinematografie a její výše odpovídá výši příjmů z audiovizuálních poplatků za předchozí rok. Jak vyplývá z grafu 5.3 plynou ze státního rozpočtu do Fondu dvě dotace, kromě výše zmíněné dotace na filmové pobídky, Fondu ještě náleží dotace na podporu kinematografie.

Státní dotace tvoří převážnou část příjmů Státního fondu kinematografie, jak vyplývá z grafu, v roce 2017 to bylo 76 % (Výroční zpráva Státního fondu kinematografie 2017, 2018).

Příjmy z licencí filmů státního Barrandova a Gottwaldova

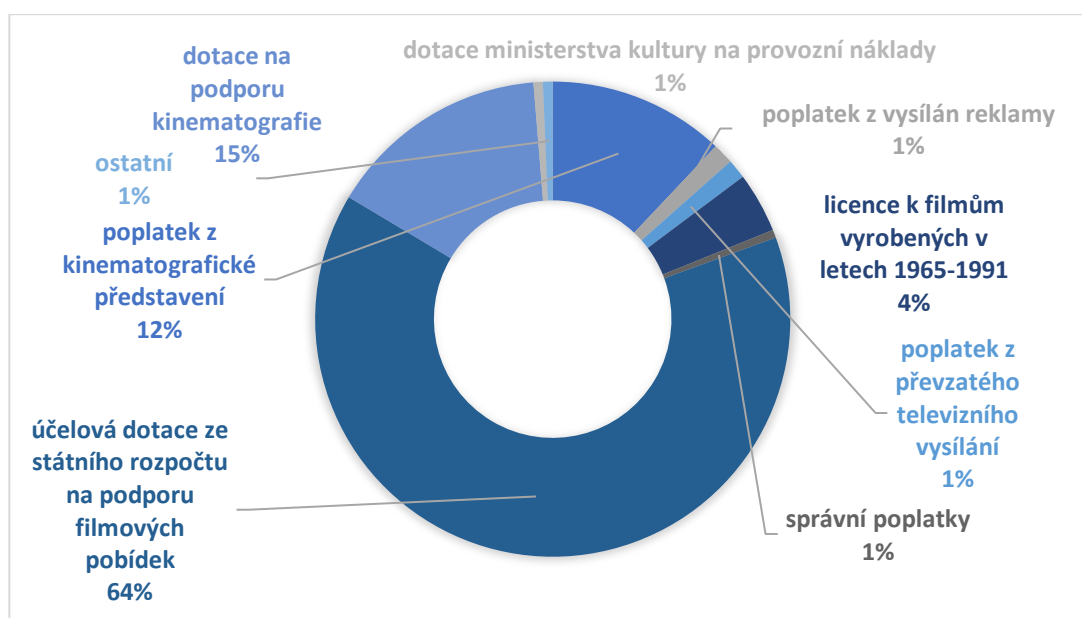
Fond je také držitelem autorských práv k filmům vyrobeným mezi lety 1965 a 1991 ve filmových studiích Barrandov a Gottwaldov (nyní Zlín). Prostřednictvím Národního filmového archivu poskytuje

Fond oprávnění k TV vysílání, kino projekcím, prodeji nosičů s filmy a digitálního prodeje pro ČR i celý svět (Výroční zpráva Státního fondu kinematografie 2017, 2018).

Avšak do fondu jde zhruba jen 71 % z celkových tržeb; 7 % získává NFA, 15 % kolektivní správce DILIA, 3 % kolektivní správce OSA a 3 % kolektivní správce Intergram (Výroční zpráva Státního fondu kinematografie 2017, 2018).

Rozpad příjmů za rok 2017 je uveden v grafu 5.3, kdy dotace od státu tvoří celkem zhruba 80 % a výše zmíněné příjmy jako audiovizuální poplatky atd. tvoří pouze zbývajících 20 %.

Graf 5.3: Příjmy Státního fondu kinematografie 2017

Zdroj: Výroční zpráva Státní fond kinematografie 2017, vlastní zpracování, dostupné z: https://fondkinematografie.cz/assets/media/files/H/vyrocn%C3%AD%20zprava_SFKMG%202017.pdf

5.2. Úkoly fondu

Novela zákona o audiovizi upravuje zákon 496/2012 Sb. o audiovizuálních dílech a podpoře a o změně některých zákonů (zákon o audiovizi) ze dne 26. října 2012. Hlavní oblasti, které tento zákon upravuje kromě povinnosti zpřístupňování kinematografických a jiných audiovizuálních děl je činnost a úkoly Státního fondu pro podporu kinematografie.

Nově jsou tedy úkoly fondu následující:

- a) správa audiovizuálních poplatků a právních poplatků,
 - dříve spravoval i poplatky z vysílání reklam

- b) evidence v oblasti kinematografie,
 - dříve vedl evidenci v oblasti audiovize
- c) poskytnutí podpory kinematografie,
- d) vykonání majetkových autorských práv a majetkových práv výkonných umělců, která případnou státu,
- e) vykonání práv výrobce audiovizuálních děl, která na jeho právního předchůdce přešla podle jiného právního předpisu, a práva výrobce zvukově obrazového záznamu, která mu náleží,
- f) přidělení koprodukčního statutu,
- g) poskytnutí filmové pobídky,
- h) vykonává metodickou, propagační a koncepční činnost v oblasti kinematografie a filmového průmyslu,
 - nový bod oproti zákonu z roku 2012
- i) vykonání činnosti stanovené jinými právními předpisy.

5.3. Podání žádosti

Fond vyhlašuje výzvu k podání žádosti prostřednictvím svých webových stránek. Každá výzva by se měla vztahovat k jednotlivým dotačním okruhům.

Jednotlivé výzvy by měly obsahovat:

- specifikaci dotačního okruhu,
- začátek a konec lhůty pro podávání žádosti,
- časový harmonogram,
- kritéria Rady,
- vymezení objemu finančních prostředků,
- losovaná pořadí expertů.

Samotné žádosti se podávají prostřednictvím elektronické aplikace (Novela Statutu Státního fondu kinematografie, 2017).

5.4. Rozhodnutí o udělení podpory

Rozhodnutí by mělo proběhnout na základě expertní analýzy, jejíž hlavním účelem je vytvořit kvalifikovaný podklad pro odborné posouzení obsahu a ekonomické stránky projektu. Ke každému projektu musí být podle novely zákona 496/2012 Sb. přiloženy dvě analýzy (před rokem 2016 byla zapotřebí pouze jedna analýza). Dalšími kritérii při rozhodování je například kvalita projektu, přínos projektu pro českou kinematografii, zda se na tvorbě účastní začínající filmoví profesionálové,

předchozí díla tvůrce apod. O udělení podpory rozhoduje Rada (Novela Statutu Státního fondu kinematografie, 2017).

5.5. Podmínka pro vyplacení podpory

Pro vyplacení 1. splátky podpory musí být splněny následující tři podmínky, které jsou ustanoveny v §39 zákona o audiovizí:

1. nemá nedoplatky na pojistném ani žádné penále na veřejném zdravotním pojištění, a to i v případě, že je sídlo společnosti mimo Českou republiku,
2. nemá nedoplatky v evidenci daní u orgánů Finanční správy České republiky, ani u podobných orgánů státu, kde je sídlo společnosti,
3. nemá nedoplatky na pojistném ani žádné penále na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti, a to i v případě, že je sídlo společnosti mimo Českou republiku.

Splnění těchto podmínek je možné doložit potvrzením finančního úřadu pro nedoplatky na daních, potvrzením České správy sociálního zabezpečení pro nedoplatky příspěvků na státní politiku zaměstnanosti a potvrzením zdravotních pojišťoven pro nedoplatky na veřejném zdravotním pojištění (Novela Statutu Státního fondu kinematografie, 2017).

5.6. Orgány Fondu

Mezi hlavní orgány Fondu patří tyto následující: Rada, ředitel Fondu a Výbor.

5.6.1. Rada

Rada Fondu má devět členů. Každý z nich setrvává ve své funkci 3 roky a každý rok se jedna třetina členů obměňuje. V roce 2017 byli členové Rady: Zuzana Kopečková, Jiří Kubiček, Petr Vítek, Petr Bilík, Iva Hejlíčková, Přemysl Martinek, Richard Němec, Jan Svěrák, Lubor Dohnal a Saša Gedeon. Předsedou byl Petr Vítek (Bezděk Fraňková, Martinek, 2018b).

Členové Rady jsou voleni i odvoláváni Poslaneckou sněmovnou na návrh ministra kultury. Měli by být voleni z řad uznávaných osobností, kteří mají zkušenosti z oblasti kinematografie (Zákon 496/2012, § 14 odst. 2).

Hlavní funkcí Rady je rozdělování podpory jednotlivým projektům. Měla by se rozhodovat nejen na základě kvality díla, ale také na základě toho, zdali projekt zapadá do dlouhodobé i krátkodobé koncepce Fondu, které sama rada zpracovává. Kvůli časové náročnosti a počtu projektů zasedá Rada každé tři týdny na pět dní (Bezděk Fraňková, Martinek, 2018b).

Rada dále stanovuje koncepci a strategii podpory kinematografie, a také určuje formu a podmínky pro udělení podpory (Bezděk Fraňková, Martinek, 2018b).

5.6.2. Výbor

Funkcí Výboru je dohlížet na činnost Fondu a kontrolovat, zda se řídí daným zákonem a Statutem. Dále se pak výbor zaměřuje hlavně na hospodaření Fondu. Výbor má pět členů, kteří jsou navrženi plátcí poplatků z vysílání reklamy a správních poplatků, další dva členové výboru jsou jmenováni ministrem kultury a dva jsou jmenováni ministrem financí. Celkem by měl mít Výbor 9 členů. V roce 2017 byli do výboru navrženi pouze 4 lidé, proto má Výbor v současné době pouze 8 členů: Klára Brachtlová, Aleš Danielis, David Horáček, Kateřina Besserová, Milan Bouška, Vladimíra Chlandová, Eva Andrejková a František Beckert.

Funkční období jsou 3 roky a je možné opětovné jmenování členů (Bezděk Fraňková, Martinek, 2018b).

5.6.3. Ředitel a Kancelář Fondu

Ředitel zodpovídá za hospodaření, správnou administraci a kontrolu rozpočtu Fondu. Dále zodpovídá za rozhodování Rady a za výkon rozhodnutí o přidělení dotace vybraným projektům. Po novelizaci zákona o audiovizí v roce 2016 již sám o pobídkách nerozhoduje, ale pouze rozhodnutí vydává.

V současné době je ředitelkou Helena Bezděk Fraňková, která je ve funkci od vzniku fondu, tedy od roku 2013. Mandát trvá šest let a ředitelé jsou jmenováni (i odvoláváni) ministrem kultury po veřejném výběrovém řízení (Princlíková, 2013).

5.6.4. Poradní orgány Fondu

Do poradních orgánů Fondu patří Komise pro filmové pobídky, Experti Fondu a České filmové centrum a Filmová komise.

Komise pro filmové pobídky posuzuje žádosti, a to zejména zda jsou v souladu s příslušnými předpisy Evropské unie a České republiky. Má pět členů, kteří jsou jmenováni na 3 roky (Bezděk Fraňková, Martinek, 2018b).

Experti Fondu mají na starosti vypracování expertíz pro posouzení projektů, na základě kterých, se poté uděluje dotace. Ke každé žádosti se vždy zpracovávají dvě expertízy, jedna z nich je vždy odborná ekonomická analýza. Experti jsou navrhováni profesními organizacemi a na doporučení Rady. Expert

nesmí být zároveň v Radě, Výboru Fondu nebo nesmí být členem Rady Českého telekomunikačního úřadu, Rady pro rozhlasové a televizní vysílání a Rady České televize.

Ke konci roku 2017 bylo expertů Fondu 114 (Bezděk Fraňková, Martinek, 2018b).

České filmové centrum a Filmová komora se staly součástí Fondu v roce 2017. České filmové centrum má za úkol propagaci českého filmu v zahraničí i v tuzemsku, tj. na mezinárodních festivalech a přehlídkách. Mezi nejvýznamnější patří MFF Berlinale, MFF Cannes, MFF Toronto a MFF Clermont-Ferrand v zahraničí a MFF Karlovy Vary, Zlín Film Fest a Finále Plzeň v České republice.

Filmová komise zprostředkovává styk mezi tuzemskými a zahraničními filmaři (Bezděk Fraňková, Martinek, 2018b).

5.7. Dlouhodobá koncepce podpory 2017-2022

V roce 2017 začala platit nová Dlouhodobá koncepce, která se vztahuje na období 2017–2022. Nejvýznamnější změnou je navýšení rozpočtu o přibližně 180 mil. Kč ročně, jedná se o „mandatorní“ příspěvek od státu.

Největší prioritou fondu je, aby v tomto období vznikaly kvalitní a různorodé filmy. Na tento cíl chtějí věnovat 75 % celkového rozpočtu na podporu. Dále chtějí zvýšit zájem diváků o film a kinematografii obecně. Toho mají docílit skrze vynaložení prostředků na modernizaci a digitalizaci kin (Bezděk Fraňková, Vítek, 2017).

Třetí prioritou je propagace české filmové tvorby v zahraničí, především na prestižních filmových festivalech. Tomu Fond pomůže úzkou spoluprací s Českým filmovým centrem a Filmovým centrem (Bezděk Fraňková, Vítek, 2017).

5.8. Krátkodobá koncepce podpory 2018

Krátkodobá koncepce na rok 2018 byla vypracována 15. 1. 2018. Předpokládané výdaje Fondu byly 1 323 000 000 Kč, z toho bylo vyhrazeno 370 000 000 Kč na podporu kinematografie. Tento rok mělo dojít ke snížení počtu výzev z 36 na 30 a tím zefektivnit alokaci prostředků. Toto má být krok k dosažení hlavního cíle dlouhodobé koncepce, tedy aby vznikaly kvalitní a různorodé filmy. Dalším krokem pro podporu tohoto cíle by měla být i zvýšená podpora animovaného a dokumentárního filmu (obě se navýšily o 2 000 000 Kč). Největší změnou jsou nové formuláře pro zažádání o podporu a změna data o zažádání (Bezděk Fraňková, Martinek, 2018a).

5.9. Krátkodobá koncepce 2019 a změny oproti roku 2018

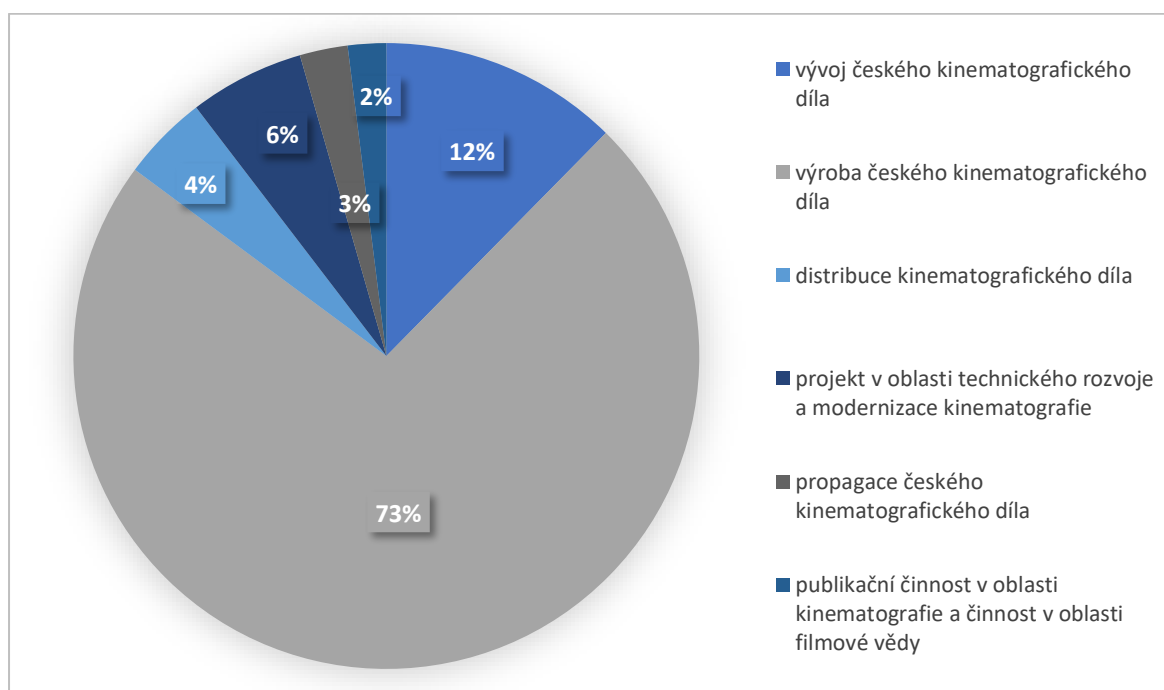
Výchozími prioritami zůstávají cíle dlouhodobé koncepce, která je platná až do roku 2022. Tyto cíle jsou: kvalitnější a více profesionální vývoj a výroba filmu spolu s různorodější filmovou nabídkou. Dále pak posílení českého filmu v distribuční nabídce, tedy zjednodušení přístupu k filmu pro diváka a lepší propagaci českého filmu v zahraničí.

Hlavní změnou oproti roku 2018 je posunutí data vyhlášení výzev na duben 2019 a konec přihlášek je již v září 2019. Takto bylo rozhodnuto z důvodu, aby se všechny výzvy uzavřely do konce kalendářního roku. Výzvy, které budou vyhlášeny po září 2019, již budou spadat do roku 2020. Toto také má vést ke sladění fiskálního a kalendářního roku, což povede k lepší přehlednosti statistických dat, usnadní schvalování výročních zpráv (tyto zprávy schvaluje Poslanecká sněmovna PČR) a zvýší transparentnost poskytování podpory kinematografie. Zkrácení doby pro vyhlášení výzev tedy povede ke snížení alokace peněz na 202 000 000 korun. Další roky se ovšem opět počítá s podporou ve výši 350–370 milionů korun (Krátkodobá koncepce 2019, 2019).

V tomto roce se zvýšila alokace výzvy „První verze scénáře celovečerního hraného nebo animovaného filmu“ na 3,5 milionu korun a na 8 milionů korun byla navýšena výzva na vývoj animovaného filmu (Krátkodobá koncepce 2019, 2019).

Rozpad alokací pro rok 2019 je uveden v grafu 5.4. Do této alokace není zahrnuta podpora filmových pobídek, na něž je vyčleněna účelová dotace ze státního rozpočtu a fond tyto pobídky řeší zvlášť:

Graf 5.4: Alokace výdajů Státního fondu kinematografie v roce 2019

*Zdroj: Krátkodobá koncepce 2019, vlastní zpracování, dostupné z:
https://fondkinematografie.cz/assets/media/files/fond/KK/KK_2019.pdf*

5.10. Czech Film Center

České filmové centrum je od roku 2017 součástí Státního Fondu kinematografie. Vzniklo v roce 2002 z iniciativy Asociace producentů, tehdy spadalo pod Českou filmovou komoru. Po schválení Zákona o audiovizí přешlo centrum pod Národní filmový archiv, kam spadalo až do již zmíněného roku 2017.

Hlavním úkolem filmového centra je reprezentovat českou kinematografii v zahraničí a propagovat český film. Dále se snaží zviditelnit české tvůrce, aby se případně mohli podílet na zahraničních audiovizuálních dílech. V této souvislosti realizuje centrum v letošním roce několik projektů:

1. Czech Film Springboard,
2. Czech Joy in the Spotlight,
3. Koprodukční trhy.

V případě projektu Czech Film Springboard se jedná o jakýsi „odrazový můstek“ pro české filmy a filmové tvůrce, kde se v určeném termínu prezentují vybraná díla před mezinárodními experty. Přizváno je přibližně 30 zahraničních odborníků, kteří se skládají ze zástupců koprodukčních trhů, filmových fondů, festivalů a vzdělávacích programů. Dále pak jsou v porotě při posuzování vybraných děl účastní zahraniční producenti a prodejci filmů (Czech Film Center, 2019).

Vybíraná díla musí splňovat několik kritérií. Musí se jednat o celovečerní hraný projekt ve fázi vývoje s již přiřazeným režisérem. K dispozici také musí být základní verze scénáře s mezinárodním potenciálem. Samozřejmou výhodou pak je, pokud tvůrce či producent představovaného díla již úspěšně realizoval nějaký mezinárodně úspěšný film (Czech Film Center, 2019).

Cílem této aktivity je upozornit zahraniční filmové profesionály na zajímavé české projekty a získat pro české tvůrce zpětnou vazbu z mezinárodního filmového prostředí (Czech Film Center, 2019).

Druhý projekt, který Czech Film Centra organizuje, je Czech Joy in the Spotlight. V rámci tohoto projektu se prezentují nové české dokumentární filmy na MFDF Ji-hlava. Na festivalu v sekci Česká radost se pravidelně představuje 10 nových dokumentárních filmů, které mají mezinárodní potenciál. Opět jsou v porotě především zahraniční prodejci a další filmoví profesionálové, kteří hodnotí hlavně konkurenceschopnost prezentovaných filmů na mezinárodním filmovém poli (Czech Film Center, 2019).

Koprodukční trhy, je aktivita, která nabízí českým filmovým projektům celou řadu výhod. Především se jedná o možnost najít vhodné zahraniční partnery a koproducenty pro připravované české filmy. Dále pak mají filmový tvůrci a producenti možnosti najít nové zdroje financování svých projektů anebo získat cenné rady pro strategii vývoje a realizace filmu. Zároveň je každý koprodukční trh příležitostí, jak dát o projektu vědět širšímu okruhu mezinárodních filmových profesionálů, jelikož se organizátoři mezinárodních filmových festivalů, distributoři, zástupci vzdělávacích programů i fondů těchto akcí pravidelně účastní a vybrané projekty pozorně sledují (Czech Film Center, 2019).

6. Legislativní řešení podpory kinematografie a její dopad na výši dotací

6.1. Zákon o audiovizi

Zákon č. 496/2012 Sb., o audiovizuálních dílech a podpoře kinematografie a o změně některých zákonů (zákon o audiovizi) vešel v platnost 26. října 2012 a tím nahradil zákon 241/1992 Sb., o Státním fondu České republiky pro podporu a rozvoj české kinematografie a zákon č. 273/1993 Sb., o některých podmínkách výroby, šíření a archivování audiovizuálních děl. Díky tomu se stal jediným zákonem upravujícím oblast kinematografie.

Základními oblastmi, které zákon upravuje, jsou: povinnosti při výrobě a zpřístupňování kinematografických a jiných audiovizuálních děl, činnost Národního filmového archivu, činnost Státního fondu kinematografie, poskytování podpory kinematografie a poskytování filmových pobídek. Právě díky tomuto zákonu vznikl Státní fond kinematografie, který převzal od Státního fondu pro podporu a rozvoj české kinematografie veškeré závazky a aktiva (Zákon č. 496/2012 Sb.).

Největší nedostatek zákona byl, že zde chyběl jakýkoli závazek státu přispívat do Státního fondu kinematografie. Nadále se počítalo s tím, že tato oblast bude financována výdělků v tomto sektoru. Aby Fond byl nadále schopen financovat projekty, bylo potřeba navýšit poplatky, které odvádí soukromé subjekty. Díky tomu vzrostly ceny vstupenek, které ovšem podléhají DPH. Právě sazby DPH vrostly na 15 % v roce 2013, tedy na trojnásobek výše sazby z roku 2008 – 5 %. Navíc v letech 2012 a 2013 příspěvky od ministerstva kultury výrazně poklesly, a to ze 78 806 000 Kč za rok 2011, na 57 499 000 Kč v roce následujícím, což je pokles zhruba o 27 %. Jak již bylo zmíněno výše, v roce 2013 příspěvky poklesly o dalších 22 %. Možným odůvodněním tohoto klesajícího trendu mohla být recese, která postihla všechny sektory ekonomiky (Danielis, 2017).

Za zmínku stojí fakt, že stát v těchto letech vybral na DPH z filmových představení více, než kolik prostředků bylo vloženo do SFK. Do roku 2016 tedy byla kinematografie pro stát zdrojem příjmů, které mnohonásobně převyšovaly výdaje na tuto oblast (Danielis, 2017).

Toto byl jeden z hlavních důvodů, proč zákon prošel významnou novelizací v roce 2016. V následující kapitole popíši, jak byly dotace vypláceny do roku 2016, tedy do doby, než vešla v platnost novelizace a jak se poté celý proces udělování dotací změnil.

V tabulce 6.1 je uveden vývoj transferů finančních prostředků ze Státního fondu kinematografie, Ministerstva kultury a Programu Media Distribution. Do technického rozvoje patří především podpora

kin a filmová distribuce zahrnuje zejména distribuce domácích filmů. Zahraniční filmy byly Fondy podpořeny zcela výjimečně (Danielis, 2017).

Právě z této tabulky (6.1) je patrný význam Fondu pro kinematografii.

Tabulka 6.1: Vývoj transferu finančních prostředků ze SFK, MKČR a programu Media Distribution

Rok	SFK celkem Přidělené prostředky (Kč)	SFK z toho Filmová distribuce (Kč)	SFK z toho Technický rozvoj (Kč)	OMA MK celkem poskytnuté prostředky (Kč)	OMA MK Výběrové dotační řízení (Kč)	Creative Europe Media Distribution (Eur)
2007	244 712 800	19 133 000	18 916 800	118 828 000	Nedoloženo	329 411
2008	307 261 950	26 380 000	14 068 200	103 219 700	Nedoloženo	711 077
2009	279 950 500	24 595 500	49 310 000	99 343 418	11 100 000	618 810
2010	224 788 000	5 695 000	29 200 000	94 255 000	11 500 000	390 418
2011	212 645 000	14 335 000	23 300 000	78 806 000	19 676 000	404 107
2012	156 626 019	3 466 000	25 300 000	57 499 000	14 004 000	513 692
2013	156 242 991	2 880 000	6 000 000	44 975 000	Nekonalo se	313 724
2014	191 822 771	10 444 771	3 850 000	64 775 000	14 970 000	385 305
2015	210 995 000	11 840 000	4 447 000	98 858 000	13 920 000	649 487
2016	331 167 000	15 590 000	10 000 000	107 075 000	17 705 000	599 294

Zdroj: *Illuminace, Ročník 29, 2017, č. 2 (106), dostupné (online) z: <https://search-proquest-com.zdroje.vse.cz/docview/1957106047/fulltextPDF/EB3A8C3D5D9B4AD9PQ/1?accountid=17203>*

6.2. Vyplácení dotace do roku 2016

Žádost o podporu v oblasti kinematografie (nikoli pro filmové pobídky) byla podávána elektronicky, prostřednictvím aplikace ve lhůtě, která byla stanovena v § 33 odst. 2 (lhůta nesměla být kratší než jeden měsíc od vyhlášení výzvy).

O udělení podpory rozhodovala Rada Fondu, kdy posuzovala kvalitu projektu podle následujících kritérií, které jsou obsaženy v § 35 odst. 1:

- a) jaký má projekt přínos pro českou i evropskou kinematografii,
- b) jaký je kulturní význam projektu pro českou kinematografii,
- c) jaká je ekonomická realizovatelnost projektu,
- d) zda se na projektu podílí (po tvůrčí i technické stránce) mladí a začínající filmoví profesionálové,
- e) jaký je přínos projektu k ekonomické životaschopnosti a k posílení nezávislosti a identity české kinematografie,

- f) jakou má projekt uměleckou nebo dokumentární hodnotu zpracování národnostní tematiky, je-li projekt na tuto tematiku zaměřen,
- g) posouzení předchozích prací autora.

Při posuzování se nejprve kontrolovalo, zda žádost obsahuje všechny formální náležitosti, které jsou vymezené v § 34:

- harmonogram projektu, označení a charakteristiku projektu,
- předpokládaná výše nákladů a finanční zajištění,
- zda se bude na projektu podílet i zahraniční produkce,
- upřednostňovanou formu podpory a její výši; musí zde být uvedeno kterou konkrétní podporu žadatel vyžaduje,
- souhlas se zveřejněním žádosti,
- bankovní účet žadatele.

Následně se pak vypracovávaly expertní analýzy, na jejichž základě se musela rada do 90 dnů od podání žádosti Rada rozhodnout.

Rozhodnutí o podpoře kinematografie muselo podle § 35 odst. 3 obsahovat:

- a) formu a výši podpory kinematografie,
- b) účel, na který je podpora poskytována,
- c) podmínky použití podpory kinematografie,
- d) stanovení základních podmínek pro sjednání podílu Fondu na případném zisku z projektu podle § 32 odst. 2, zejména výše podílu Fondu na případném zisku z projektu,
- e) lhůtu pro předložení dokladů podle § 40,
- f) dobu dodání hlášení o příjmech podle § 40 odst. 4 a,
- g) lhůtu pro dokončení projektu.

Podpora nebyla právně nárokovatelná a proti rozhodnutí Rady se nebylo možné odvolat.

Fond měl povinnost uveřejnit žádost o podporu a žádost o změnu rozhodnutí o podpoře kinematografie, expertní analýzy a protokol z jednání Rady, informace o výši a formě podpory, změny ve výši nebo formě podpory kinematografie, zamítnutí žádosti o podporu.

Naopak nesměly být uveřejněny citlivé osobní údaje, obchodní tajemství, údaje o jiných osobách účastnících se projektům umělecká díla přiložená k žádostem, údaje, o kterých to stanoví jiný právní předpis.

Lhůty pro uveřejnění stanovoval statut Fondu (Zákon č. 496/2012 Sb.).

6.3. Novela zákona v roce 2016

Hlavním důvodem novelizace zákona byla snaha o zefektivnění procesu, jakým se vyplácí prostředky fondu a aby byl zajištěn pravidelný příspěvek ze státního rozpočtu na podporu kinematografie.

Do roku 2016 byl fond financován převážně z vlastní činnosti fondu a z poplatků soukromých subjektů, jejichž činnost se vztahuje k audiovizuálním dílům.

Podle ředitelky Fondu, Heleny Bezděk Fraňkové „*Novela zákona zaručuje, že Fond teď každý rok ze státního rozpočtu obdrží příspěvek ve výši 180–200 milionů korun, který bude v součtu se současnými příjmy Fondu z parafiskálních poplatků činit 350–400 milionů ročně. Prostředky, které budeme moci využít na rozvoj kinematografie, se tak oproti minulosti téměř zdvojnásobí a zároveň nám zaručí stabilitu, kterou Fond nikdy předtím neměl.*” (Tisková zpráva SFK ze dne 26.4.2016)

Již v roce 2016 Fond získal mimořádnou jednorázovou 180 milionovou dotaci.

6.3.1. Změny ve vyplácení dotací

Nově stanovuje postup pro přijímání rozhodnutí Rady o podpoře kinematografie statut Fondu. V odůvodnění rozhodnutí se Rada musí též vypořádat s expertními analýzami. Expertní analýzy musí být minimálně 2 (před novelou zákona stačila 1).

Ve výjimečných případech se může Rada rozhodnout i bez expertních analýz, zejména pokud Fond nemá dostatek expertů pro příslušný okruh podle § 31, kteří nejsou vyloučeni pro podjatost nebo pokud expert, pověřený vypracováním expertní analýzy, nedodá expertní analýzu včas (Novela zákona o audiovizí, 2016).

Další významnou změnou je definice českého audiovizuálního díla, kdy nově postačuje, aby se výrobce nebo producent, který má sídlo nebo trvalý pobyt na území ČR, podílel na snímku alespoň z 10 %. Dříve byl stanoven minimální podíl na 20 % (Novela zákona o audiovizí, 2016).

6.4. Porovnání vyplácení dotací před a po roce 2016

Vývoj výdajů Státního fondu kinematografie je vyznačen v následující tabulce (6.2) a grafu. Vývoj je zobrazen od roku 2013, tedy od roku, kdy byl fond zřízen.

Tabulka 6.2: Přehled výdajů Státního fondu kinematografie 2013-2017

	2013	2014	2015	2016	2017
Vývoj	5 000 000 Kč	16 500 000 Kč	16 550 000 Kč	31 960 000 Kč	33 201 000 Kč

Výroba	53 000 000 Kč	120 000 000 Kč	149 310 000 Kč	232 937 000 Kč	261 000 000 Kč
Distribuce	2 880 000 Kč	10 444 771 Kč	11 840 000 Kč	15 590 000 Kč	14 250 000 Kč
Technický rozvoj	6 000 000 Kč	3 850 000 Kč	4 447 000 Kč	10 000 000 Kč	10 000 000 Kč
Propagace	4 600 000 Kč	9 530 000 Kč	4 565 500 Kč	11 580 000 Kč	6 747 000 Kč
Publikace, filmová věda	3 000 000 Kč	2 828 000 Kč	1 300 000 Kč	3 900 000 Kč	2 525 000 Kč
Zachování a zpřístupňování	- Kč	- Kč	1 500 000 Kč	- Kč	- Kč
Vzdělávání, výchova	1 090 000 Kč	4 000 000 Kč	7 248 000 Kč	2 850 000 Kč	11 270 000 Kč
Festivaly	21 473 000 Kč	17 000 000 Kč	17 000 000 Kč	22 000 000 Kč	25 000 000 Kč
Ochrana práv	- Kč	- Kč	- Kč	- Kč	- Kč
Celkem	97 043 000 Kč	184 152 771 Kč	213 760 500 Kč	330 817 000 Kč	363 993 000 Kč

Zdroj: Výroční zpráva Státní fond kinematografie 2013-2017, vlastní zpracování, dostupné z:

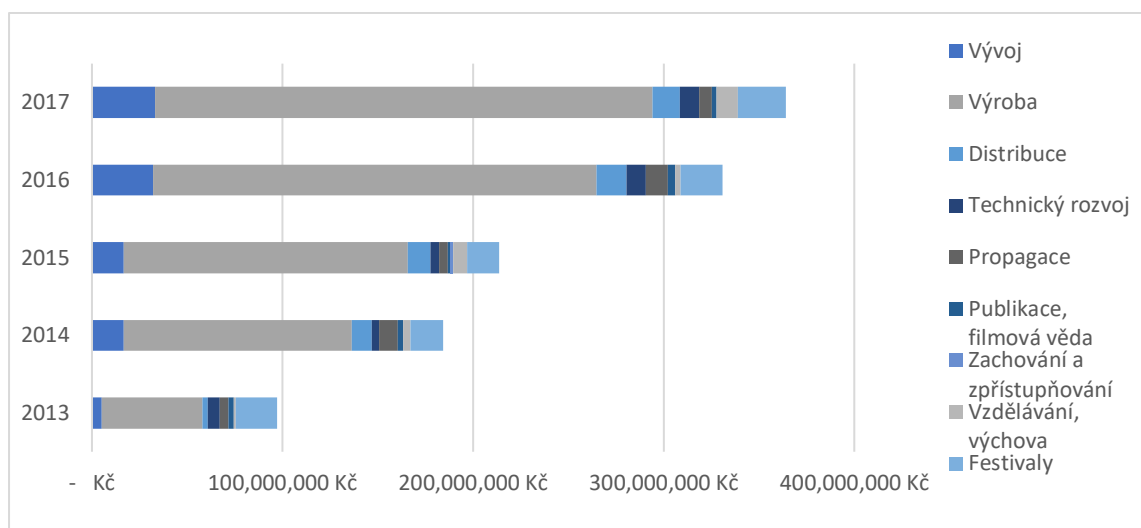
<https://fondkinematografie.cz/o-fondu/vyrocní-zprava.html>

Jak jsem již zmínila výše, v roce 2016 získal Fond jednorázovou dotaci od státu, což se odrazilo ve zvýšení výdajů Fondu zejména v oblasti vývoje a výroby audiovizuálního díla. Výdaje na vývoj kinematografického díla vzrostl v roce 2016 oproti roku 2015 o 15 410 000 Kč, tedy téměř o 52 %. Vyplacená dotace na výrobu meziročně vzrostla o 83 000 000 Kč. Což je patrné i z následujícího grafu (6.1) (Výroční zpráva Státního fondu kinematografie 2016, 2017).

Právě výdaje na vývoj a výrobu patří mezi největší výdaje fondu. V roce 2017 se zvýšila podpora výroby téměř o 30 000 000 Kč.

Podle schváleného rozpočtu na roky 2018 (Schválený rozpočet na rok 2018, 2018) a 2019 (Schválený rozpočet na rok 2019, 2019) se předpokládá, že podporu kinematografie bude v roce 2018 vydáno 435 600 000 Kč a v roce 2019 bylo schváleno v rámci rozpočtu 354 800 000 Kč s tím, že v každém z těchto roků bude opět ze státního rozpočtu poskytnuto 180 000 000 Kč.

Graf 6.1: Přehled výdajů Státního fondu kinematografie 2013-2017

Zdroj: Výroční zpráva Státní fond kinematografie 2013-2017, vlastní zpracování, dostupné z:

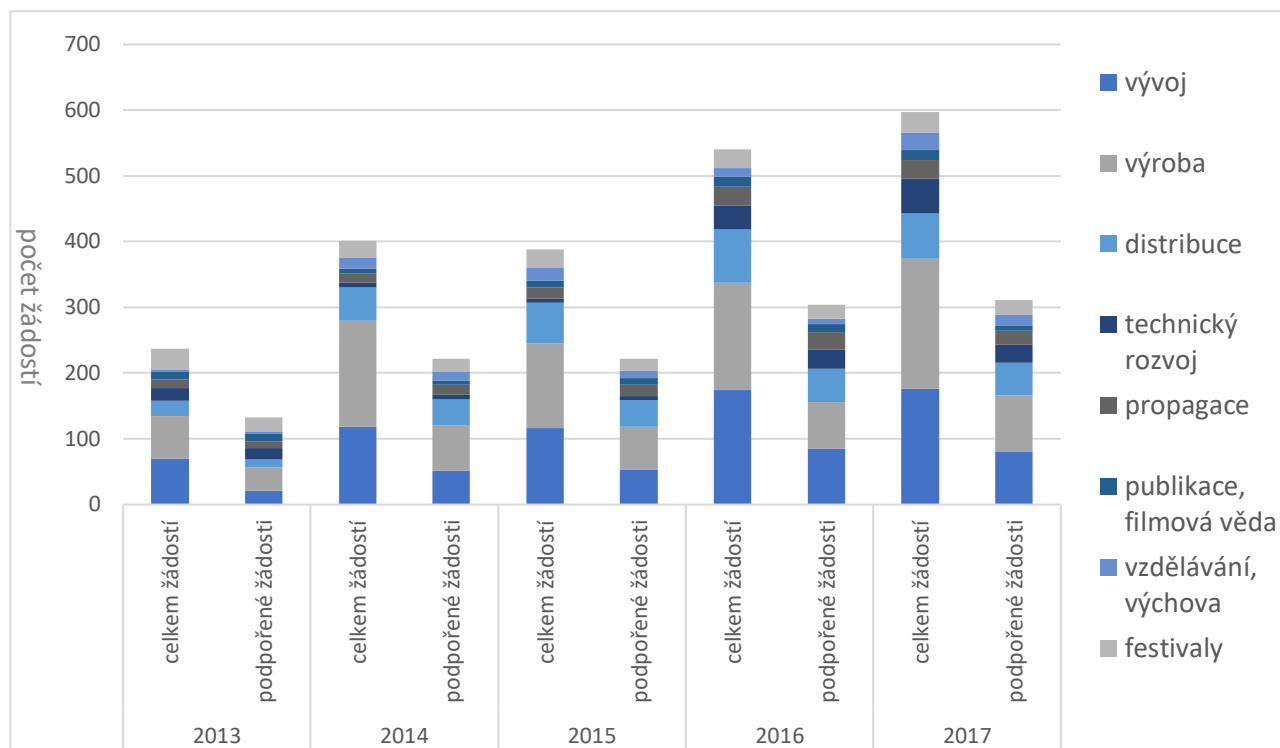
<https://fondkinematografie.cz/o-fondu/vyrocní-zprava.html>

Díky této dotaci vzrostl počet podpořených výzev z 222 na 304, tedy o 82 výzev. Fond zaujal strategii podpoření většího počtu snímků menšími částkami, aby se zvýšil počet podpořených projektů.

Tato strategie je dobře vidět na financování celovečerního hraného filmu (zahrnuto do sekce výroba). V roce 2015 (tedy před novelou zákona o audiovizí) bylo financováno 8 filmů z 15 přihlášených. Rada prosadila strategii financování méně projektů většími částkami. Největší částkou byl podpořen projekt Kavky na cestě společnosti Endorfilm s.r.o., a to 9 000 000 Kč. Dále pak byly podpořeny pohádky Anděl Páně 2 a Sedminohý Lukáš, historické filmy Komunismus, Anthropoid a Masaryk a artové filmy Venku a Nakrátko. Celkem v této sekci vyplatil 45 000 000 Kč (Výroční zpráva Státního fondu kinematografie 2015, 2016).

V roce 2016 bylo podáno 46 žádostí a podpořeno bylo 12 filmů. Nejvyšší částku získal projekt Il Boemo společnosti Mimesis Film s.r.o., a to 23 000 000 Kč, vysokou podporu též získaly projekty Švejk (17 000 000 Kč) a Nabarvené ptáče (15 000 000 Kč). Dalšími podpořenými projekty byly historické filmy Po strništi bos, Zahradnictví – Dezertér, Zahradnictví – Nápadník, pohádka Čertí brko a filmy Krajina ve stínu, Kvarteto, Sešlost, Žáby bez jazyka, Na střeše. Celkem bylo zapláceno tvůrcům v této sekci 120 000 000 Kč (Výroční zpráva Státního fondu kinematografie 2016, 2017).

Graf 6.2: Přehled podaných a podpořených žádostí 2013-2017

Zdroj: Výroční zpráva Státní fond kinematografie 2013-2017, vlastní zpracování, dostupné z:

<https://fondkinematografie.cz/o-fondu/vyrocní-zprava.html>

Vzhledem ke krátkodobé koncepci 2018 vydané na konci roku 2017 se předpokládá, že celková výše vyplacených dotací by se měla ustálit přibližně na výši 361 000 000 Kč, kdy si Fond nechává rezervu 7 milionů Kč a 2 miliony Kč pro studii (Krátkodobá koncepce 2018, 2018).

Rozpočet pro rok 2018 vypadal následovně: na vývoj českého kinematografického díla bylo vyčleněno 38 000 000 Kč, tato částka vychází ze strategie, kdy Fond chce více podporovat animovaný a dokumentární film, navýšila proto v těchto sekcích alokace. Aby toto navýšení bylo možné, musel Fond zrušit výzvu na kompletní vývoj celovečerního hraného debutu (Krátkodobá koncepce 2018, 2018).

Nepatrně se ale snížila podpora výroby na 248 000 000 Kč, kdy v roce 2017 se alokovalo o 13 000 000 více. Lze tedy předpokládat, že Fond podpoří více projektů menšími částkami nebo podpoří méně projektů než v roce 2017 (Výroční zpráva Státního fondu kinematografie 2017, 2018).

Klesající trend by se měl projevit i v roce 2019, kdy Fond předpokládá alokaci pouze 202 000 000 Kč. K tak výraznému snížení došlo proto, že se v tomto roce nebudou vyhlašovat výzvy v oblastech Zachování a zpřístupňování národního filmového dědictví, Vzdělávání a výchova v oblasti kinematografie, Filmový festival a přehlídka v oblasti kinematografie (zde budou výzvy spadat již do Krátkodobé koncepce 2020) a Ochrana práv ke kinematografickým dílům a jejich záznamům (Krátkodobá koncepce 2019, 2019).

Snížila se ovšem i alokace pro vývoj, kdy bylo vyčleněno o 13 000 000 Kč méně než předchozí rok a alokace pro výrobu poklesla dokonce o 100 milionů. Hlavním důvodem, proč je zde rozpočet o 100

milionů Kč menší, je, že část výzev, konkrétně výzvy vyhlášené po říjnu 2019, nebudou vypláceny v tomto roce, ale až v roce následujícím. Není tedy třeba stejně vysoký rozpočet, jako tomu bylo v roce 2018 (Krátkodobá koncepce 2019, 2019).

Zároveň také Fond nevyplácel podporu do března 2019, protože bylo nutné implementovat Nařízení Komise EU č. 651/2014, tzv. GBER. Hlavním důvodem implementace bylo spuštění elektronického systému PORT, přes který bude možné podávat veškeré žádosti (Krátkodobá koncepce 2019, 2019).

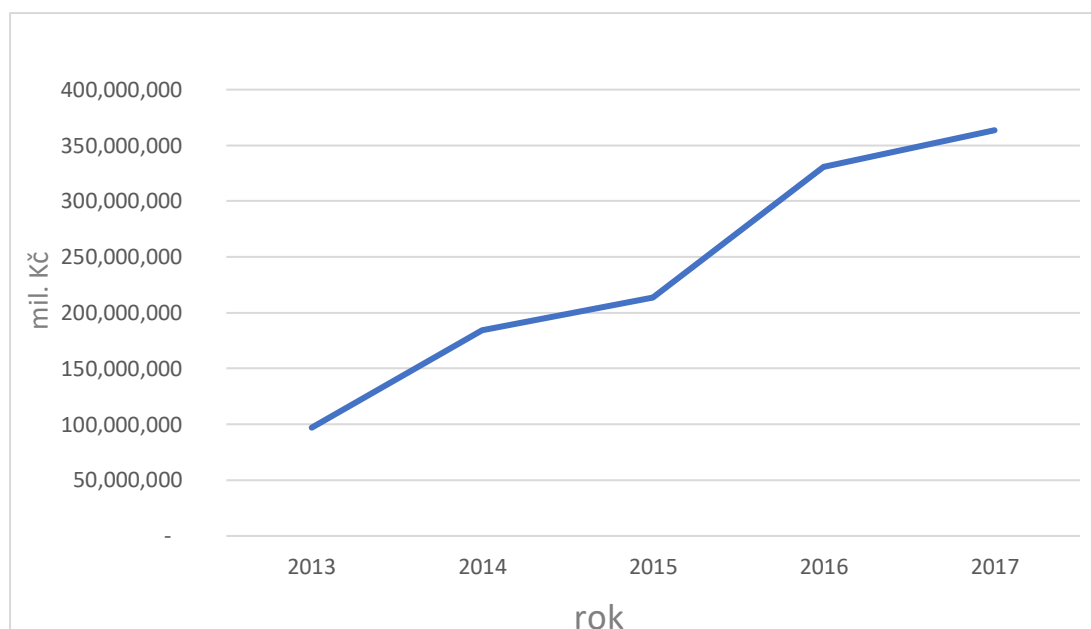
Jak je patrné z grafu č. 6.3 výše vyplacených podpor má tendenci růst. Mezi roky 2016 a 2017 vyplacená podpora opět vzrostla o 32 778 000 Kč, tedy o zhruba 10 %. Když se opět vrátíme k příkladu podpory výroby celovečerního hraného filmu, tak v tomto roce bylo podpořeno 8 žádostí z celkových 22. Fond se tedy nejspíše vrátil ke strategii podporovat méně projektů většími částkami, protože mezi těchto 8 žádostí rozdělil 67 000 000 Kč. Pro srovnání, v roce 2015 to bylo o 22 000 000 Kč méně.

V roce 2017 byl největší částkou podpořen projekt Opravdoví bratři společnosti Daniel Severa Production, s.r.o., a to částkou 15 000 000 Kč.

Dalšími podpořenými projekty byly Staříci, Šarlatán, Hodinářův učeň, Modelář, Pražské orgie, Tátova Volha a Odborný dohled nad výkladem snu.

Výše podpory ze strany státu byla v roce 2017 nepatrně vyšší než předchozí rok, a to ve výši 188 558 038 Kč. Tato částka byla určena výhradně na podporu kinematografie (Výroční zpráva Státního fondu kinematografie 2017, 2018).

Graf 6.3: Vývoj celkové výše vyplacených dotací

Zdroj: Výroční zpráva Státní fond kinematografie 2013-2017, vlastní zpracování, dostupné z:

<https://fondkinematografie.cz/o-fondu/vyrocní-zprava.html>

Z dat v tabulce je patrné, že k největšímu růstu podpory došlo, jak jsem již zmínila v textu výše především mezi lety 2013 a 2014 a mezi lety 2015 a 2016. V roce 2013 to bylo dokonce o 90 %. Tento růst je možné si vysvětlit právě tím, že teprve v roce 2013 byl Fond zřízen, proto byla dotace v tomto roce takto nízká (Výroční zpráva Státního fondu kinematografie 2014, 2015).

Nárůst v roce 2017 byl způsobený novelizací zákona o audiovizi a stanovením pevné částky dotace. Vyplacená podpora vzrostla o 55 % (Výroční zpráva Státního fondu kinematografie 2017, 2018). V ostatních letech, kdy nedošlo k žádné významné události, byl nárůst kolem 10 %, což by – kromě roku 2019 (Krátkodobá koncepce 2019, 2019) - mohlo platit i pro následující roky do konce dlouhodobé koncepce Fondu v roce 2023 (Bezděk Fraňková, Vítek, 2017).

Závěr

V první kapitole jsem se věnovala české kinematografii obecně jako celku, jak se tato oblast v posledních letech vyvíjela a s jakými problémy se bude v budoucnu potýkat. Myslím si, že v následujících letech bude zajímavé sledovat „souboj“ tradičních médií s online televizí, či streamovacími službami jako je americký Netflix, Hulu nebo Amazon Prime.

Státní fond kinematografie zatím tyto trendy nereflektuje, což si myslím, je škoda, protože distribuce českých filmů skrze tyto platformy by mohla zvýšit povědomí o českém filmu v zahraničí. Navíc právě díky těmto novým možnostem sledování filmů klesá návštěvnost kin.

Pro zajímavost, na Netflixu jsou zatím dostupné pouze dva české filmy Lída Baarová a Milada.

V druhé kapitole jsem se věnovala vývoji podpory kinematografie od založení Československa, přes období totality, kdy byl film podroben tvrdé cenзуře a kontrole, až po uvolnění v 90. letech.

Třetí kapitola je věnována institucím, které v současnosti kinematografii podporují. Zde jsem podrobně popsala fungování Národního filmového archivu, dále Odbor médií a audiovize a Českou televizi.

Ve čtvrté kapitole jsem v krátkosti představila dvě možnosti, které jako členský stát Evropské unie můžeme využít. Jsou jimi účast v programu MEDIA, který spadá pod projekt Kreativní Evropa a Eurimages.

Následující kapitola byla věnována výhradně Státnímu fondu kinematografie, který vznikl v roce 2013 a převzal funkci Státního fondu pro podporu a rozvoj kinematografie. Zde jsem se zaměřila na příjmy a výdaje fondu, systém, jakým jsou dotace vypláceny, jaké jsou výhledy pro českou kinematografii z dlouhodobého hlediska (do roku 2022) a krátkodobé, tedy roční.

Stěžejní částí mé práce je šestá kapitola o Zákonu o audiovizi. V rámci této kapitoly jsem se nejprve věnovala obsahu zákona. Ten ovšem prošel v roce 2016 novelizací, kdy byl zaveden stálý příspěvek ze státního rozpočtu do Fondu. V druhé části kapitoly jsem popisovala dopad této novely na vyplácení dotací Fondem na podporu kinematografie jako celku, nikoli filmových pobídek, pro které je určena účelová dotace ze státního rozpočtu.

Závěrem lze říci, že novela měla jednoznačně pozitivní vliv na vyplácení dotací, protože Fond díky příspěvku od státu byl schopen podpořit více snímků a vyplácet jim vyšší podporu, než to bylo možné

před rokem 2016. Zda budou mít vyplacené dotace vzrůstající tendenci jako za poslední dva roky, nelze jednoznačně určit, protože sám Fond v současné době prochází změnami jak personálními, tak legislativními. V letošním roce Fond čekají troje volby v rámci Rady fondu a volba předsedy Fondu, neboť na konci roku 2019 skončí funkční období současné předsedkyně, a z legislativní oblasti lze například uvést potřebu sladění fiskálního a kalendářního roku. Vše uvedené se může negativně promítnout na celkové výši vyplacených dotací. Také filmové produkce, které získali dotace v letech 2017 a 2018 ještě nejsou plně v distribuci, takže je těžké určit, zda vynaložené finanční prostředky a podpora Fondu je efektivní a plní svou očekávanou funkci.

Za pět let své existence vyplácel nejvyšší dotace v rámci oblasti kinematografie. Tato instituce má, dle mého názoru své opodstatnění a je důležitou součástí podpory kinematografické tvorby v České republice.

Seznam použité literatury a pramenů

1. ANDRÝSEK, Jan, 2012. *Komparace systémů podpory filmové kultury v České republice s vybranými fondy Evropské unie*. Brno. Diplomová práce. Masarykova univerzita. Filozofická fakulta. Vedoucí práce František Svoboda.
2. BEZDĚK FRAŇKOVÁ, Helena a Petr VÍTEK, 2017. *Dlouhodobá koncepce 2017-2022* [online]. [cit. 19.1.2019]. Dostupné z: <https://fondkinematografie.cz/assets/media/files/H/Prezentace/Dlouhodobá%20a%20krátkodobá%20koncepce%202017.pdf>
3. BEZDĚK FRAŇKOVÁ, Helena a Přemysl MARTINEK, 2018a. *Krátkodobá koncepce 2018 – plán výzev 2018 (změna září)* [online]. [cit. 19.1.2019]. Dostupné z: <https://fondkinematografie.cz/legislativa-a-koncepce/>
4. BEZDĚK FRAŇKOVÁ, Helena a Přemysl MARTINEK, 2018b. *Výroční zpráva 2017* [online]. [cit. 19.1.2019]. Dostupné z: https://fondkinematografie.cz/assets/media/files/H/vyrocní%20zpravy/Výroční%20zpráva_SFIMG%202017.pdf
5. COUNCIL OF EUROPE, 2019. Co-production funding in 2018 [online]. Eurimages [vid. 19.4.2019]. Dostupné z: <https://www.coe.int/en/web/eurimages/co-production-funding-in-2018>
6. CZECH FILM CENTER, 2019. *Podpora projektů* [online]. Czech Film Center [vid. 19.4.2019]. Dostupné z: <https://www.filmcenter.cz/cs/nase-aktivita/podpora-projektu>
7. ČESKÁ TELEVIZE. *Výroční zpráva o činnosti České televize v roce 2018, 2019* [online]. Česká televize [vid. 6.4.2019]. Dostupné z: https://img.ceskatelevize.cz/boss/document/1435.pdf?v=1&_ga=2.142483057.2116365281.1554392560-1880063474.1441651259
8. ČULÍKOVÁ, Aneta, 2013. *Podpora filmového průmyslu v České republice*. Praha. Bakalářská práce. Vysoká škola ekonomická. Fakulta podnikohospodářská. Vedoucí práce: Jan Hanzlík.
9. DANIELIS, Aleš. Česká filmová distribuce 2007-2016: Desetiletí změny. *Iluminace* [online]. 2017, vol. 29, no. 2, s. 25-63. ISSN 0862397X.
10. FIALA, Richard, 2005. *Česká kinematografie v období let 1989-2005. Teze pro jednání o Koncepci účinnější podpory umění 2007-2013*. Vyd. 1. Praha: Ministerstvo kultury ČR.
11. HAMERNÍKOVÁ, Bojka, 1996. *Kultura a masmédia v tržních podmínkách: veřejná podpora a alternativní zdroje financování*. Praha: Vysoká škola ekonomická. ISBN 80-7079-857-2.
12. HOUFKOVÁ, Petra, 2014. *Státní fond kinematografie*. Brno. Diplomová práce. Masarykova univerzita. Právnická fakulta.
13. HRDINA, Jan, 2014. *Podpora kinematografie v ČR po roce 1989*. Praha. Diplomová práce. Vysoká škola ekonomická. Fakulta národohospodářská. Vedoucí práce: Antonie Doležalová. <https://www.mediadeskcz.eu/publication/?path=publikace%2Fbrozura-pruvodce-210x150-2018-final-nahled.pdf&categoryId=10&do=download>
14. JIRÁSEK, Martin, 2013. *Analýza dotací ze Státního fondu pro podporu a rozvoj české kinematografie*. Praha. Bakalářská práce. Vysoká škola ekonomická. Fakulta financí a účetnictví. Vedoucí práce: Barbora Slintáková.
15. KALLISTA, Jaromír. Antologie pro 1. ročník FAMU: Texty k úvodům do oboru Produkce. In: *famu.cz* [online]. Nedatováno [vid. 19.1.2019]. Dostupné z: <http://www.famu.cz/pro-studenty/uvody-a-praktika/antologie-pro-1-rocniky-famu/>

16. MAREČKOVÁ, Lenka, 2011. *Organizace občanské společnosti v kinematografii v ČR po roce 1989*. Praha. Diplomová práce. Univerzita Karlova. Fakulta humanitních studií. Vedoucí práce: Marie Dohnalová.
17. MEDIA DESK, 2018. *Program Kreativní Evropa – MEDIA: Průvodce programem, Výsledky 2017* [online]. Program MEDIA [vid. 12.2.2019]. Dostupné z: <https://www.mediadeskcz.eu/publication/?path=publikace%2Fbrozura-pruvodce-210x150-2019-final.pdf&search=Kreativn%C3%AD+Evropa+MEDIA%3A+Průvodce+programem%2C+Výsledky+2018&do=download>
18. MICHÁLEK, Lubomír, 2011. *Možnosti financování nekomerční kinematografie v ČR s příkladem snímku 80 dopisů*. Praha. Bakalářská práce. Vysoká škola ekonomická. Fakulta podnikohospodářská. Vedoucí práce: Jan Hanzlík.
19. MKČR, 2019. *Činnost odboru médií a audiovize* [online]. Odbor médií a audiovize [vid. 19.1.2019]. Dostupné z: <https://www.mkcr.cz/cinnost-odboru-medii-a-audiovize-550.html>
20. MKČR, 2019. *Eurimages* [online]. MKČR [vid. 28.2.2019]. Dostupné z: <https://www.mkcr.cz/eurimages-547.html>
21. MKČR, 2010. *Koncepce podpory a rozvoje české kinematografie a filmového průmyslu 2011–2016* [online]. Ministerstvo kultury ČR. [vid. 19.1.2019]. Dostupné z: <http://www.mkcr.cz/assets/media-a-audiovize/kinematografie/Koncepce-podpory-a-rozvoje-ceske-kinematografie-2011---2016.pdf>
22. MKČR, 2014. *Výroční zpráva Ministerstva kultury za rok 2013* [online]. Ministerstvo kultury ČR. [vid. 19.4.2019]. Dostupné z: https://www.mkcr.cz/doc/cms_library/mkcr_vz2013-147.pdf
23. MKČR, 2015. *Výroční zpráva Ministerstva kultury za rok 2014* [online]. Ministerstvo kultury ČR. [vid. 19.4.2019]. Dostupné z: https://www.mkcr.cz/doc/cms_library/vyrocní-zprava-ministerstva-kultury-za-rok-2014-148.pdf
24. MKČR, 2016. *Výroční zpráva Ministerstva kultury za rok 2015* [online]. Ministerstvo kultury ČR. [vid. 19.4.2019]. Dostupné z: https://www.mkcr.cz/doc/cms_library/mkcr_vz2015-6623.pdf
25. MKČR, 2017. *Výroční zpráva Ministerstva kultury za rok 2016* [online]. Ministerstvo kultury ČR. [vid. 19.4.2019]. Dostupné z: https://www.mkcr.cz/doc/cms_library/mkcr_vz2016-6624.pdf
26. MKČR, 2018. *Výroční zpráva Ministerstva kultury za rok 2017* [online]. Ministerstvo kultury ČR. [vid. 19.4.2019]. Dostupné z: https://www.mkcr.cz/doc/cms_library/vyrocní-zprava-ministerstva-kultury-za-rok-2017-8654.pdf
27. MOŠNA, Petr, 2010. *Film (Kulturní a kreativní průmysly v ČR)*. Praha: Institut umění – Divadelní ústav. ISBN 978-80-7008-009-2.
28. NFA [online]. *Národní filmový archiv* [online]. [Praha]: Národní filmový archiv, © 2019 [vid. 19.1.2019]. Dostupné z: <http://nfa.cz/cz/o-nas/nfa/>
29. PAVLÍKOVÁ, Laura, 2017. *Institucionální analýza podpory české kinematografie*. Praha. Diplomová práce. Univerzita Karlova. Fakulta sociálních věd. Vedoucí práce: Petr Háva.
30. POLICKÝ, Martin, 2009. *Podpora kinematografie v České republice*. Praha. Bakalářská práce. Vysoká škola ekonomická. Fakulta národohospodářská. Vedoucí práce: Tomáš Munzi.
31. PRACOVNÍ SKUPINA MKČR, 2007. *Teze zákona o kinematografii* [online]. [vid. 19.1.2019]. Dostupné z: <http://www.culturenet.cz/res/data/004/000577.pdf>
32. PRINCLÍKOVÁ, Pavla, 2013. *Státní podpora kultury*. Brno. Bakalářská práce. Masarykova univerzita. Ekonomicko-správní fakulta. Vedoucí práce: Petr Mrkývka.
33. STÁTNÍ FOND KINEMATOGRAFIE, 2019. *Krátkodobá koncepce 2019* [online]. [cit. 4.4.2019]. Dostupné z: https://fondkinematografie.cz/assets/media/files/fond/KK/KK_2019.pdf

34. STÁTNÍ FOND KINEMATOGRAFIE, 2017. *Novela Statutu Státního fondu kinematografie* [online]. Státní fond kinematografie [vid. 19.1.2019]. Dostupné z: <https://fondkinematografie.cz/assets/media/files/Honza/Změna%20Statutu%20Státn%C3%ADho%20fondu%20kinematografie%20ze%20dne%203.%20května%202017.pdf>
35. STÁTNÍ FOND KINEMATOGRAFIE, 2018. *Schválený rozpočet na rok 2018* [online]. Státní fond kinematografie, 28.2.2018 [vid. 19.1.2019]. Dostupné z: <https://fondkinematografie.cz/assets/media/files/Rozpocety/schvaleny%20rozpocet%202018.pdf>
36. STÁTNÍ FOND KINEMATOGRAFIE, 2019. *Schválený rozpočet na rok 2019* [online]. Státní fond kinematografie, 25.3.2019 [vid. 19.1.2019]. Dostupné z: <https://fondkinematografie.cz/assets/media/files/Rozpocety/schvaleny%20rozpocet%202019.pdf>
37. STÁTNÍ FOND KINEMATOGRAFIE, 2014. *Výroční zpráva Státního fondu kinematografie 2013* [online]. Státní fond kinematografie [vid. 19.1.2019]. Dostupné z: <https://fondkinematografie.cz/assets/media/files/vyrocní-zprava-fond-kinematografie-2013.pdf>
38. STÁTNÍ FOND KINEMATOGRAFIE, 2015. *Výroční zpráva Státního fondu kinematografie 2014* [online]. Státní fond kinematografie [vid. 19.1.2019]. Dostupné z: https://fondkinematografie.cz/assets/media/files/informace/Vyrocní_zprava_SFK_2014_v1.0.pdf
39. STÁTNÍ FOND KINEMATOGRAFIE, 2016. *Výroční zpráva Státního fondu kinematografie 2015* [online]. Státní fond kinematografie [vid. 19.1.2019]. Dostupné z: https://fondkinematografie.cz/assets/media/files/informace/vyrocní%20zpravy/vyrocní_zprava_SFK_2015.pdf
40. STÁTNÍ FOND KINEMATOGRAFIE, 2017. *Výroční zpráva Státního fondu kinematografie 2016* [online]. Státní fond kinematografie [vid. 19.1.2019]. Dostupné z: https://fondkinematografie.cz/assets/media/files/H/VZ/vyrocní_zprava_2016.pdf
41. STÁTNÍ FOND KINEMATOGRAFIE, 2018. *Výroční zpráva Státního fondu kinematografie 2017* [online]. Státní fond kinematografie [vid. 19.1.2019]. Dostupné z: https://fondkinematografie.cz/assets/media/files/H/vyrocní%20zpravy/Výroční%C3%AD%20zpráva_SFKMG%202017.pdf
42. ŠKARABELOVÁ, Simona, Jarmila NESHYBOVÁ a Jaroslav REKTOŘÍK, 2007. *Ekonomika kultury a masmédií*. Brno: Masarykova univerzita. ISBN 978-80-210-4267-4.
43. UNIE FILMOVÝCH DISTRIBUTORŮ, 2019. *Přehledy a statistiky* [online]. Unie filmových distributorů [vid. 19.1.2019]. Dostupné z: <http://www.ufd.cz/prehledy-statistiky>
44. VIDIMOVÁ, Tereza, 2016. *Role Národního filmového archivu ve filmové distribuci a šíření české filmové kultury do zahraničí*. Praha. bakalářská práce. Vysoká škola ekonomická. Fakulta podnikohospodářská. Vedoucí práce: Jan Hanzlík.
45. Zákon č. 121/2000 Sb., Autorský zákon, 2006. Praha: C.H. Beck. Texty zákonů. ISBN 978-80-7400-203-8.
46. Zákon č. 241/1992 Sb., o Státním fondu České republiky pro podporu a rozvoj české kinematografie. In: *Sbírka zákonů*. 29.5.1992. ISSN 1211-1244.
47. Zákon č. 496/2012 Sb., o audiovizuálních dílech a podpoře kinematografie a o změně některých zákonů (zákon o audiovizi). In: *ASPI*. Praha: Wolters Kluwer ČR [vid. 10.11.2018].